

SLOVENSKI

Direktor: Rudi Janžura - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska uskarna Slovenskega poročevalca - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Čopova ul. 40-III, telefon 22-575 in 22-621 - Oglasi oddelek: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6 telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-453, za zunanje 21-832 - Poštni predaj 29 - Tek. račun NB 901-90321-0 - Mesečna naročnina 140 din

Poročevalac

BORBA ZA ENAKOPRAVNOST SLOVENSKEGA JEZIKA NA STO

Tržaški Slovenci ne bodo klonili

Demokratski Italijani Trsta podpirajo Slovence - Sporer: Ne gre samo za uporabo slovenskega jezika, temveč za priznanje tega jezika za uradni jezik - Ukaz generala Wintertona v nasprotju z mirovno pogodbo - Tržaški blok poudarja v resoluciji, da mora ZVU spoštovati osnovne človečanske pravice - Dr. Besednjak: Pobuda za nastop proti enakopravnosti slovenskega jezika prihaja z vrhov krščansko demokratske stranke

Trst, 15. dec. Ukaz generala Wintertona o odstranitvi dvojezičnih napisov v občini Devin-Nabrežina je izzval mnogo komentarjev tudi v italijanskih demokratskih krogih v Trstu, zlasti med pristaji Fronte za neodvisnost in Tržaškega bloka. Vplivne osebnosti iz neodvisnih italijanskih krogov izražajo v zasebnih razgovorih globoko nezadovoljstvo zaradi protislovenske akcije, ki jo je začel predsednik cone Palutan. Mnogi javni delavci in politični prvaki so dali za časopise solidarnostne izjave s Slovenci.

Tržaški neodvisni list «Il Corriere di Trieste» je večer objavil obširen intervju s sekretarjem Fronte za neodvisnost Teodorjem Sporerjem, ki je uvodno naglasil, da je že v programu Fronte za neodvisnost zagotovljena obramba in zaščita tržaških državljanov na osnovi priloge 7. mirovne pogodbe, pri čemer je treba poudariti, da pod pravicami ni misljena samo uporaba slovenskega jezika, temveč tudi priznanje tega jezika za uradni jezik. - «Jaz osebnost» je naglasil g. Sporer, občalujem, da so se predstavniki iredentističnih strank v tržaški občini postavili proti uporabi slovenskega jezika v občinskem svetu: po takem kriteriju, ki manjšini prepoveduje uporabo lastnega jezika, bi imel občinski svet Devin-Nabrežina pravico uporabljati samo slovenski jezik; dal pa je hvalevreden dokaz strpnosti s tem, da uporablja dvojezične napise in ne samo slovenske.

Kar se tiče izjave generala Wintertona v zvezi z dvojezičnimi napisi v obč. Devin-Nabrežina, je g. Sporer izjavil, da bi moral generala Wintertona bolj skrbeti dejstvo, da je njegov ukaz v nasprotju z duhom in besedilom mirovne pogodbe, kakor pa ga skrbi nezadovoljstvo, ki so ga baje dvojezični napisi povzročili v coni A, kajti to nezadovoljstvo izraža samo frakcija, ki dela v nasprotju z mirovno pogodbo in bi jo kot tako morali smatrati za kršitelja javnega reda in temu primerno tudi z njo postopati.

Na vprašanje, kaj sodi o tem, da se general Winterton sklicuje na zakon, ki ga je izdal fašistični režim, je g. Sporer odgovoril: «Mnenja sem, da so prav fašistični zakoni dali pobudo in opravičilo svobodnemu svetu, da je stopil v akcijo proti fašističnim silam, da bi osvobodil prebivalstvo istih prav teh zakonov, ki so nasprotni s človečanskimi pravicami, in zato menim, da je čudno, da se tisti, ki bi moral ščititi in braniti prav te pravice, sklicuje na te zakone.»

Ob zaključku razgovora je g. Sporer poudaril, da bo Fronta za neodvisnost pokrenila akcijo pri Varnostnem svetu OZN in pri vladah Združenih držav Amerike in Vel. Britanije, da bi tisti, ki jim je bilo poverjeno upravljanje tržaškega ozemlja, zavzeli lojalno, demokratično in pošteno stališče do vsega prebivalstva.

Glavni odbor Tržaškega bloka je imel večer posebni sestanek, na katerem je proučil položaj, ki je nastal v občini Devin-Nabrežina po ukazu, da je treba odstraniti dvojezične napise v nekaterih slovenskih krajih. Na seji so sprejeli resolucijo, v kateri izražajo občalovanje, kar angloameriška vojaška uprava ni formalno razveljavila fašističnega zakona iz 1923, skladno z obveznostmi, ki jih je prevzela z lastno uredbo o razveljavanju zatiralnih in plemenskih zakonov in skladno z duhom in črko mirovne pogodbe.

Glavni odbor Tržaškega bloka poziva v resoluciji angloameriško vojaško upravo, naj poskrbi za spoštovanje temeljnih človečanskih pravic na tem področju ter slovenski in itali-

janski jezik imenuje za uradni jezik na ozemlju cone A. V smislu mirovne pogodbe naj stori angloameriška vojaška uprava nujne korake za formalno razveljavanje vseh zatiralnih in plemenskih zakonov, kakor je to napovedala s svojim razglasom iz 1945. leta.

«Il Corriere di Trieste» objavlja tudi izjavo občinskega svetovalca in voditelja slovenske demokratske zveze dr. Jos. Agneletta, ki pravno osporava upravičenost ukaza generala Wintertona. Zakon iz 1923, na katerega se sklicuje general Winterton, je dejal dr. Agneletto, je eden izmed prvih fašističnih protislovenskih zakonov. V 7. členu šestega dodatka mirovne pogodbe je rečeno, da sta uradna jezika na ozemlju STO italijanski in slovenski. Zakon o italijanskih topografskih nazivih ter rasistični zakon, ki ga ni moglo spraviti v sklad z mirovno pogodbo ter 7. členom stalnega statuta v šestem dodatku mirovne pogodbe, je treba razveljaviti.

Znani slovenski pravnik in javni delavec dr. France Tončič je takole izrazil svoje mnenje glede odločitve generala Wintertona: «Stališče generala Wintertona je s pravnega stališča popolnoma napačno. Sklicuje se na zakon št. 800 iz leta 1923, ki ga je podpisal Mussolini kot predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve. Ta zakon je imel jasen namen: odstraniti vsak dokaz bivanja Slovencev na

ten področju. Potemtakem je to v vsakem primeru eden izmed zakonov, ki bi jih zavezniška vojaška uprava morala razveljaviti skladno z obveznostmi, ki jih je prevzela, ko je izdala razglas št. 6 z dne 18. avgusta 1945, ki ga je podpisal maršal Alexander in v katerem je rečeno: «Na podlagi mojih pooblastil bodo izdane odredbe, ki bodo preklicale in razveljavile vse določbe zakonov, ki delajo razliko med

(Nadaljevanje na 2. strani)

Maršal Tito je sprejel zastopstvo livarjev iz Srbije

Beograd, 15. dec. Maršal Tito je sprejel dopoldne zastopstvo prvega kongresa livarjev Srbije, ki mu je izročilo značko svojega kongresa ter ga seznanilo z vprašanji, o katerih so razpravljali. Poudarili so kot najvažnejše standardizacijo in modernizacijo livarn.

V daljšem razgovoru s predstavniki livarjev je maršal Tito poudaril pomen njihovega kongresa za nadaljnji razvoj te kovinarske stroke v naši državi, katere pododvornost se v neki meri čuti tudi v moderniziranih in novih podjetjih. Zato se sporedno z napredkom tovarn mora razvijati tudi moderni-

ziranje livarn. Ob izpolnjevanju proizvodnje livarn je treba uporabljati izkušnje naših in tujih livarjev in iznajdbe naših znanstvenikov. Delo v znanstvenih ustanovah mora biti povezano s proizvodnjo in eksperimentiranjem v podjetjih, a sindikalne organizacije morajo pojasnjevati delavskim svetom in delovnim kolektivom potrebo dognanj, ki bodo prinesla tudi praktično korist.

Maršal Tito se je nato vpi-sal v spominsko knjigo prvega kongresa livarjev Srbije in se poslovil od gostov z željo, da bi bili livarji, inženirji in znanstveni delavci enotni v težnji po napredku livarske proizvodnje.

Reorganizacija osnovnih partijskih organizacij

Beograd, 15. dec. V Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Skoplju, Sarajevu, Splitu ter drugih mestih, v okrajih in občinah po vsej državi reorganizirajo osnovne partijske organizacije na temelju določil novega statuta, sprejetega na šestem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije. Vsak dan se poraja čedalje večje število osnovnih organizacij po teritorialnem načelu, v katerih bo delalo tisoče in tisoče članov Zveze komunistov Jugoslavije.

Po podatkih komisije za partijsko izgradnjo mestnega komiteja so v Beogradu doslej ustanovili 209 novih osnovnih organizacij glede na bivališče članov z več kot 11.300 člani. V mestnem komiteju in občinskih komitejih razpravljajo sedaj o prehodu komunistov iz še ene skupine osnovnih organizacij (gledališča, inštituti, bolnišnice, trgovska, komunalna in gradbena podjetja itd.) v organizacije po naseljih. Število novih organizacij te skupine bi znašalo okrog 187 z več kot 1600 člani. Ko bo celotna reorganizacija končana bržkone konec decembra, bo imel Beograd kakih 609 organizacij s približno 40.000 člani Zveze komunistov Jugoslavije. Pred to reorganizacijo je bilo v Beogradu 1114 osnovnih partijskih organizacij.

V Zagrebu bo ustanovljenih 109 osnovnih organizacij, ki bodo zajemale predvsem komuniste iz ustanov in manjših podjetij. Od približno 22.500 komunistov v Zagrebu bo delala v osnovnih organizacijah po naseljih več kot

PO DOLOČBAH NOVEGA STATUTA ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE BODO PARTIJSKE ORGANIZACIJE NA USTANOVAH, ŠOLAH ITD. RAZPUŠČENE - NOVE ORGANIZACIJE BODO FORMIRANE PO TERITORIALNEM NAČELU

tretjina članov, zaradi česar pričakujejo, da bo ta reorganizacija okrepila vlogo komunistov med množicami. V kiseljaškem, posuškem, gračaniškem in drugih okrajih LR Bosne in Hercegovine, kjer je reorganizacija v glavnem že končana, že dela več sto komunistov v svojih novih organizacijah. V Sarajevu bodo začeli že prihodnji teden ustanovljati nove organizacije, v katerih bo delalo več kot 3500 članov Zveze komunistov Bosne in Hercegovine. Popolna reorganizacija osnovnih partijskih organizacij v tej republiki bo končana konec januarja prihodnje leto. Po sklepu Centralnega komiteja

Zveze komunistov Bosne in Hercegovine bo največ partijskih organizacij razformiranih v ustanovah, šolah, uredniških časopisov, bolnišnicah, upravah državne varnosti, gledališčih in družbenih organizacijah.

Kongres Ljudske fronte Hrvatske bo 5. aprila

Zagreb, 15. dec. Na seji glavnega odbora Ljudske fronte Hrvatske so danes v Zagrebu sklenili, da bo IV. kongres Ljudske fronte Hrvatske 5. aprila 1953 v Zagrebu.

Delegati za IV. kongres Ljudske fronte Hrvatske bodo izvolili na konferencah, na katerih bodo volili tudi delegate za IV. kongres Ljudske fronte Jugoslavije. Na vsakih 1500 članov LF bodo izvolili po enega delegata.

Ustanavljanje novih organizacij po teritorialnem načelu je v Makedoniji najhitreje v Tetovu, Kumanovu, Djevdjeliju, Resnu, Debru in nekaterih drugih mestih. V Skoplju je reorganizacija pri koncu. Po načrtu mestnega komiteja bodo izmed 348 organizacij razformirali 214 organizacij tako da bo v prihodnje ostalo samo 132 osnovnih organizacij. V Skoplju razpravljajo sedaj o tem, kako naj bi oblikovali nove teritorialne organizacije. Ker živi v eni mestni volilni enoti 400 in še več komunistov sodijo, da bi morali tukaj ustanoviti samo eno organizacijo Zveze komunistov, ki bi imela več partijskih oddelkov. Sodijo, da bi edino tako lahko odpravili težave glede prostorov, v katerih bi bili sestanki osnovnih organizacij.

V splitski organizaciji Zveze komunistov, ki ima sedaj več kot 6200 članov, bo povezanih v organizacijah po naseljih približno 2000 komunistov. Nove organizacije v naseljih bodo ustanovljene po načelu - ena volilna enota, ena osnovna organizacija. V načrtu je 30 takih organizacij. Največje spremembe v reorganizaciji osnovnih partijskih organizacij v Dalmaciji bodo v Splitu, Sibeniku, Zadru in Dubrovniku, kjer je zelo veliko število članov Zveze komunistov v osnovnih organizacijah ustanov v Trogiru bo n pr. prešlo 30% komunistov v nove organizacije. V Splitu pa ena tretjina skupnega števila članov

Zrebanje obveznic prvega ljudskega posojila
Beograd, 15. dec. V Beogradu je bilo danes objavljeno zadnje zrebanje obveznic prvega ljudskega posojila. Dobitke po sto tisoč din so dole obvezice št. 15 iz naslednjih serij: '009, 2681 in 3289. Dvanajst dobitkov po 50.000 din so dobile obveznice št. 795 iz naslednjih serij: 2354, 3829, 1004, 3189, 742, 3508, 1976, 1470, 774, 751, 1413, in 1801. Izrebanih je bilo še 550 dobitkov po 10.000 din: 1776 po 5000 dinarjev in 132.072 dobitkov po 2000 din.

PROTEST VLADE FLRJ

TRST, 15. decembra (Tanjug). SEF GOSPODARSKE DELEGACIJE FLRJ V TRSTU JOZE ZEMLJAK JE OBISKAL DANES POVELJNIKA ANGLOAMERIŠKE OKUPACIJSKE CONE STO GENERALNEGA MAJORJA WINTERTONA IN PO NALOGU VLADE FLRJ PROTESTAL PROTI NAMENU, DA BI V TEJ CONI OZIVILI FASISTICNI ZAKON ST. 800 IZ LETA 1923. TA ZAKON PREPOVEDUJE UPORABO SLOVENSkih NAZIVOV V KRAJIH IN OBČINAH, NASELJENIH S SLOVENCJI. GLAVNI NAMEN ZAKONA JE BIL POTUJEVANJE SLOVENSkih KRAJEV, VODJA GOSPODARSKE DELEGACIJE FLRJ V TRSTU JE IZRAZIL PREPISANJE, DA JE POSKUS ZA OZIVLJENJE FASISTICNIH ZAKONOV PREDVSEM POLITICNO VPRAŠANJE IN UKREP, KI JE NAPERJEN PROTI SLOVENSKEMU DELU PREBIVALSTVA TEGA OZEMLJA.

Obisk direktorja organizacije za mednarodno civilno letalstvo

Beograd, 15. dec. (Tanjug). Sinoci je odpotoval iz Beograda direktor mednarodne organizacije za civilno letalstvo OZN za Evropo in Afriko g. Lionel Bedin, ki je bil v Jugoslaviji tri dni in se je med tem seznanil z mednarodnim letalskim prometom čez Jugoslavijo ter z obveznostmi jugoslovanskega civilnega letalstva do mednarodne organizacije za civilno letalstvo.

Beograd, 15. dec. Plenum Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je na koncu svojega dela izdal sklepe o vprašanju, o katerih je razpravljal med svojim delom. V sklepih o ideološki in politični dejavnosti sindikalnih organizacij je poudarjeno, da se je tudi ideološko in politično delo s prehodom na delavsko upravljanje podjetij močno razmaknilo, ki čemur so mnogo prispevali tudi naši sindikati. Politično in ideološko življenje delavcev je sedaj veliko bolj živahno. Pri tem pa so se razkrile tudi nekatere slabosti in enostranosti, določeni liberalizem v nekaterih kolektivih glede na sovražne ideje in dejavnost, brežbržnost za ideološko delo in poudarjanje marksistične znanosti, pomanjkanje sistema in kampanjski način dela. Da bi sindikati kar najbolj popolno in dobro odigrali svojo vlogo kot šola socialističnega demokratizma in množičnega delavskega upravljanja, naj bi vpoštevali temeljne politične naloge naše družbene skupnosti ter nujnost da vodijo kar najbolj široko množico v boj za socializem. Med te naloge sodi predvsem boj proti informbirokratskemu agresivnemu pritisku, proti njihovim poskusom, da izločijo našo državo iz mednarodnega delavskega in demokratskega gibanja, boj, da bi se seznanila napredna svetovna javnost z našimi revolucionarnimi izkušnjami in pridobitvami. dalje razkrinkavanje poskusov nečestitnih zahodnih reakcionarnih kro-

Sklepi plenuma centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije

Sindikalne organizacije morajo pove-
sti najširše množice v boj za razvijanje naše socialistične demokracije. V bodoče je treba posvetiti več pozornosti splošni izobrazbi delavcev.

gov v sindikalnem gibanju in tudi izven njega - da bi prikrili in potvorili našo družbeno stvarnost in vlogo sindikatov. Plenum zadržuje sindikalnim organizacijam tudi nalogo, naj odločno nadaljujejo boj proti birokratskim težnjam, ki se pojavljajo na različnih področjih našega javnega življenja in tudi v sindikatih.

Sindikalne organizacije in druga krajevna vodstva lahko nudijo veliko pomoč naši skupnosti in socialnemu napredku, saj se vsak dan spopadajo z birokratskimi ostanki in težnjami, in sicer tam, kjer se bje glavna bitka za socialistično demokracijo in nove družbene odnose. Vzoredno z bojem za okrepitev socialistične demokracije morajo sindikalne organizacije povečati napore za preprečitev poskusov sovražnika, da bi zlorabil naš demokratski napredek za uveljavitev svojih idej, in namen, okrepiti morajo tudi kaj za mobilizacijo množic pri razvijanju in odločni obrambi socialistične demokracije. Organizacije morajo prav tako zatirati lokalistične, partikularistične in podobne težnje.

V sklepih je dalje ugotovljeno, da sindikalne organizacije in vodstva niso posvetile zadostne pozornosti kulturni, prosvetni in splošni izobrazbi delavcev ter njihovega družbenemu življenju. Zarežadel je nujno, da organizacije že temeljiteje seznanijo delavce s kulturnimi in znanstvenimi pridobitvami in se bore za to,

da bi se pri delavcih v največji meri vzbudilo zanimanje za kulturno in znanstveno življenje mesta, vasi ali vse države. Tu je tudi skrb za delo delavskih kulturno-umetniških društev in skupin ter skrb za prosvetljanje in splošno izobraževanje delavcev, bo proti nepismenosti, neznanju in vraževanju, boj za šolanje kar največje števila delavcev, za populariziranje znanstvenih ved, za strokovno znanje, higiensko zdravstveno prosveto itd.

Posebno pozornost je treba posvetiti širjenju knjig in tiska med najširšimi množicami delovnih ljudi.

Pri vsem tem pa je najvažnejše vztrajno delo komunistov in sindikalnih aktivistov, da prepričajo delavce, da je potrebno čitati in razvijati te kulturne navade pri kar najbolj širokih ljudskih plasteh.

Sindikalne organizacije bodo morale v prihodnje pri svojem kulturno prosvetnem delu posvetiti veliko večjo pozornost tudi vzgojnemu delu (delavski domovi, čitalnice, knjižnice, nabava inventarja, instrumentov itd.).

Obvestilo MLO Ljubljane

Novo izvoljeni Mestni ljudski odbor za glavno mesto Ljubljana se bo sestal na svojo prvo sejo v petek, 19. decembra 1952 ob 16. uri, in sicer: Mestni zbor v sejni dvorani na Magistratu, Mestni trg št. 1, Zbor proizvajalcev pa v prostorih Kluba ljudskih odbornikov v Kresiji (vhod z dvorišča).

Po opravljenem konstituiranju se bosta oba zbora sestala na skupno sejo, ki bo v dvorani na Magistratu z naslednjim dnevnim redom: Izvolitev predsednika in dveh podpredsednikov MLO; izvolitev stalnih odborničkih komisij in svetov MLO; poročilo dosedanjega predsednika MLO o delu ljudskega odbora in njegove administracije ter o problematiki poedinih svetov.

Eros Sequi. Italijani povsod svobodno in enakopravno goje nacionalno kulturo

Zagreb, 15. decembra. Profesor zagrebske univerze Eros Sequi, književnik in član italijanske manjšine v Jugoslaviji, je danes izjavil dopisniku «Slovenskega poročevalca» naslednje:

V juliju l. 1944. ko sem pozdravil v italijanskem jeziku I. kongres kulturnih delavcev Hrvatske v Topuskem, kjer so se še kadiče rusevine hrvaških in srbskih nis, pozganin od italijanskih okupatorjev, so mi kot Italijanu odgovorili s prisrčnim in bratskim odobravanjem. V vseh krajih Jugoslavije, kjer sem hodil izra narodnoosvobodilne vojne pa do danes, sem imel priliko čutili spoštovanje do italijanskega naroda, ki je bilo najiskrenejši in najtoplejši izraz človeške kulture. V krajih, kjer živi danes v sestavi Jugoslavije italijanska manjšina, bi bilo nerazumljivo, ako se ne bi spoštovala najelementarnejše narodnostne pravice; Italijani povsod svobodno in enakopravno goje svojo nacionalno kulturo.

Ni kraja, kjer živi bodisi najmanjša skupnica Italijanov med Slovenci in Hrvati, da se ne bi spoštovala pravice italijanskega jezika in vsakršna manifestacijska izjava kulturnega in navadnega življenja, vsevsi tudi krajevne topografske oznake. To dejstvo ni samo zunsjuga socialistična stvarnost, nego je tudi najosnovnejša pravica v človeškem družbenem življenju med narodi.

Zato, ko doznavamo, da se v coni A STO, kjer živi slovenski življenj, v naprej prepoveduje celo tudi poudarjanje lastnega imena, prav mi kot Italijani, ki ljubimo svoj narod in ljubosumno čuvamo cast italijanskega naroda, z zeražanjem in revoluiranjem dvignemo svoj glas najbolj ogorčenega protesta proti vsem šovinističnim akcijam, ki mečejo blato na italijansko ime in skušajo razbiti bratstvo med italijanskimi in jugoslovanskimi narodi.

Za to bratstvo, enakopravnost in sodelovanje med narodi, zlasti pa med jugoslovanskimi narodi in italijanskim narodom, so bili preliti potoki krvi in solz. Za to so pretili svojo kri tudi mnogi poštini Italijani.

Tržaški aktivisti OF so zapustili Ljubljano

Ljubljana, 15. dec. Včera je zapustila Ljubljano skupina aktivistov Osvobodilne fronte STO iz Trsta, ki je bila dva dni v Ljubljani gost Osvobodilne fronte Slovenije. Na poslovilnem sestanku se je v imenu delegacije zahvalil za gostoljubnost predsednik OF STO Franc Stoka, pri čemer je izrazil željo, da bi se ta tesni stik med aktivisti OF Trsta in Slovenije v prihodnje še bolj okrepil.

»Sodimo, da je ta povezanost posebno važna sedaj, ko si obnovljeni fašizem vnovič prizadeva prišiniti svoj tuji pečat naši državi. Danes čutimo potrebo po skupni borbi, kakor smo jo čutili med osvobodilno vojno. Naše ljudstvo ve, da stoji v svojem boju na braniku nove Jugoslavije. Ponosni smo na novo Jugoslavijo ne le kot Slovenci, marveč tudi kot napredni ljudje,« je dejal Franc Stoka.

V imenu OF Slovenije je minister vlade LR Slovenije Helij Modic poudaril, da je trdna povezanost celotnega slovenskega naroda v obrambi svojih pravic navzlic nepravilnim rejam dokaz njegove življenjske sile.

De Gasperi se rad baha, da imajo v Italiji demokracijo, toda njegovi najgnejšiji pristaji v Trstu so od generala Wintertona izposlovali ukaz, da morajo Slovenci odstraniti dvojezične napise v svojih vaseh. De Gasperijevi iredentisti pa v isti sapi obrekujejo jugoslovanske oblasti in demokratske pravice prebivalstva kopskega in bujskega okraja. Toda v jugoslovanski coni so vsi trije jeziki, ki jih govori prebivalstvo, enakopravni: vsi javni napisi to dovolj zgovorno dokazujejo!

Borba za enakopravnost slovenskega jezika na STO

(Nadaljevanje s 1. strani)
osebami ali skupinami glede na pisme, barvo ali vero.
Bivši zastopnik Slovencev in Hrvatov v italijanskem parlamentu dr. Besednjak je zjavil, da prihaja pobuda za nastop proti enakopravnosti slovenskega jezika naravnost z vrhov kršćanske demokratske stranke, stranke italijanskih katolikov, ki je na oblasti in za katero bi morala veljati kršćanska načela v odnosih do katolikov drugih narodnosti. Konec koncev, men: dr. Besednjak, ne gre samo za napis, pač pa za večje vprašanje mednarodnega obsega. Gre za mirno sodelovanje ljudi raznih jezikov na enem izmed najvažnejših področij v Evropi.

nem zakonu ne imela pravice pisati svojega imena v jeziku, ki ga govori prebivalstvo. Niti socialistična stranka Julijske Kraljine ni doslej izdala nobenega komunikacija v tej zvezi.

Ljubljana, 15. decembra. Profesorji pravne fakultete ljubljanske univerze so imeli danes popoldnevni sestanek, na katerem so

med drugim obravnavali tudi najnoveše krsenje slovenskih naodnostnih pravic in protipravnost stališč predstavnikov civil- in angloameriških oblasti Trstu glede dvojezičnih napisov.

Kominformovci tudi v akciji za enakopravnost Slovencev z iredentisti

Trst, 15. dec. (Tanjug). Tržaški kominformovci so skušali sredi vnovič razbiti enotnost demokratičnega prebivalstva cone »A« glede stališča do odločitve zaveziške vojaške uprave o dvojezičnih napisih. Na sestanku, ki so ga sklicali predsedniki občinskih svetov 5 občin te cone, nista prisla kominformovska predsednika občin Milje in Dolina ter s tem nazvali zahtevi prebivalstva teh občin, odkloniti sodelovanje z vsemi političnimi strankami in storila veliko uslugo nacionalističnim in iredentističnim krogom STO, ki so postavili zahtevo za odstranitev teh napisov.

Pod pritiskom prebivalstva sta predsednik občin Dolina in Milje pred nekaj dnevi izrazila solidarnost z borbo demokratičnega prebivalstva proti iredentističnim provokacijam glede dvojezičnih napisov. Udeležila sta se sestanka občinskega sveta Devin-Nabrežna, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki obsoja ravnanje predsednika cone Palutana. Centralni komite Vidalijske partije pa je na svoji predčerašnji seji sprejel resolucijo, v kateri obsoja sodelovanje z demokratičnimi silami, trdi, da so te sile eksponenti Jugoslavije.

V jugoslovanski coni STO so vsi narodi enakopravni

Opozorilo vojaške uprave JLA na predpise, ki to enakopravnost zahtevajo in zanjo tuči jamčijo

Koper, 15. dec. Urad za informacije pri vojaški upravi JLA v coni B STO je danes izdal uradno sporočilo v zvezi z neraznimi trditvami nekaterih tržaških listov, da se v jugoslovanski coni STO ne spoštujejo pravice Italijanov o uporabi italijanskega jezika.

Urad za informacije vojaške uprave JLA v jugoslovanski coni STO smatra za potrebno pojasniti, da je jugoslovanska vojaška uprava izdala potrebne zakonske predpise v duhu mirovne pogodbe, po katerih so vse tri narodnosti v jugoslovanski coni STO, slovenska, italijanska in hrvatska, enako

pravna v vsakem pogledu in predvsem glede uporabe svojega materinskega jezika. Komandant jugoslovanske vojaške cone je med drugimi predpisi, ki zahtevajo nacionalno enakopravnost v jugoslov. coni STO, izdal dne 15. maja tudi ukaz št. 3. česar člen 7. pravi:

»Vsi organi ljudske oblasti in uprave cone so dolžni, da tudi v bodoče spoštujejo načela nacionalne enakopravnosti vseh prebivalcev v jugoslovanski coni STO in njihovo pravico do uporabe materinskega jezika v javnem in zasebnem življenju ter njihovo pravico do neoviranega nacionalnega in kulturnega življenja, kakor tudi, da v izpolnjevanju vseh javnih služb spoštujejo nacionalni sestav prebivalstva v področju svoje pristojnosti.«

Sporočilo ugotavlja, da se ti predpisi izvajajo, in pravi: »Slovenski, italijanski in hrvatski jezik so v jugoslovanski coni STO uradni jezik in se enako pravno uporabljajo v javni administraciji, v organih oblasti, v gospodarstvu, šolstvu, sodstvu in pri javnih oznakah ustanov, mest, ulic ter v uradnih publikacijah.«

Odlikovanje švedskega poslanika v Beogradu

Beograd, 15. decembra (Tanjug). Predsednik Prezidija dr. Ivan Ribar je izročil danes švedskemu poslaniku v Beogradu g. Birgerju Johanssonu Red jugoslovanske zastave I. stopnje, s katerim ga je bil odlikoval. Val Prezidij ljudske skupščine FLRJ na predlog predsednika zvezne vlade maršala Josipa Broza Tita. Ob izročitvi odlikovanja je dr. Ivan Ribar poudaril, da si je g. Birger Johansson to visoko odlikovanje zaslužil, ker je mnogo storil za poglabitev odnosov med Švedsko in Jugoslavijo. Birger Johansson odhaja iz Beograda, za novega poslanika v Jugoslaviji pa je švedska vlada imenovala g. Clea Erika Jedala.

Upor v ujetniškem taborišču

Fusan, 15. dec. (UP). Združeno poveljstvo je sporočilo danes, da je bilo ubitih v uporah, ki je izbruhnil včeraj v ujetniškem taborišču na Pongam, majhnem otoku zahodno od Kodjeja, 82 severnokorejskih ujetnikov, ranjenih pa je bilo 120. Ranjena sta bila tudi dva ameriška in dva južno-korejska vojaka. V uporah je sodelovalo okrog 3600 severnokorejskih ujetnikov. Upor se je začel s tem, da so ujetniki organizirali vojaške vaje, ki so bile v tem taborišču prepovedane. Na opomin stražarjev so začeli ujetniki obmetavati s kamenjem ameriške in južno-korejske vojaške.

Vprašanje Pacifika

London, 15. decembra (AFP): Britanska vlada sporoča, da so predsedniki vlad Velike Britanije, Avstralije in Nove Zelandije, ki so se udeležili konferenec Britanske skupnosti narodov, razpravljali tudi o položaju na Pacifiku in o problemih jugovzhodnih azijskih dežel. Predsedniki vlad treh držav so se sporazumeli o nekaterih temeljnih predlogih, ki bodo predmet prijateljskih razprav z ZDA.

Dežele Srednjega vzhoda nočijo nobenega skrbništva

Kairo, 15. decembra (AFP): »Egipt in Sirija stopata v novo dobo, v kateri bosta složno korakala k popolni svobodi in vzpostavljanju pravic arabskih narodov,« je izjavil sinoči načelnik generalštaba sirskega oboroženih sil polkovnik Sišakli na večerji, ki je bila prirejena njemu na čast v oficirskem klubu. Sišakli je pripomnil, da bosta Egipt in Sirija prijateljsko ponudila roko tistim, ki bi radi živeli v miru z arabskim svetom, borila pa se bosta proti vsem, ki imajo sovražne namene. Predsednik egiptovske vlade general Nagib je v odgovoru polkovniku Sišakliju poudaril, da dežele na Srednjem vzhodu sedaj popolnoma prebujene in da bodo vztrajale, dokler ne bo njihovo ozemlje osvobojeno. »Ne bomo več prenašali nikarkoli general Sišakli.« je poudaril general Nagib.

Evropska politična skupnost in njena ustava

Pariz, 15. dec. (AFP): Posebna komisija, ki so ji poverili nalogo, naj izdela ustavo bodoče evropske politične skupnosti, se bo šela torkaj v terek, da bi proučila sporočila svojih podkomisij in pripravila poročilo za plenarno zasedanje komisije, ki bo prihodnje leto januarja. Med predlogi, ki so jih stavile podkomisije, je tudi predlog, naj bi ustanovili parlament evropske politične skupnosti, ki bi ga tvorila skupščina in senat, v katerem ne bi imela vse sodelujoče države zastopane po načelu enakosti, pač pa po načelu »vzpostavljanja ravnoves-

Zasedanje Generalne skupščine OZN bo prekinjeno

od 23. t. m. do srede januarja — V Pekingu so zavrnilo indijsko resolucijo o Koreji, češ da je samo druga verzija ameriške resolucije

New York, 15. decembra. (UP) Splošni komite Generalne skupščine OZN bo imel danes sejo, na kateri bo sprejel sklep o prekinitvi zasedanja skupščine 23. decembra. Skupščina se bo nadaljevala sredi februarja. V nadaljevanju zasedanja bodo predstrelali vprašanja dnevnega reda, ki so še ostala po točkan o Maroku in Avstriji, katera bodo še proučili v prvem delu zasedanja. Februarja bo važna debata o Koreji, ki je dobila nov pomen, odkar je bil bodoči predsednik ZDA Eisenhower na Koreji. S tem v zvezi prevla-

duje v krogih Združenih narodov mnenje, da bi morali že prihodnje leto začeti redno zasedanje Generalne skupščine spomladi, ne pa jeseni kot doslej. Glavni namen te spremembe bi bil, da bi preprečili prekinitev dela za božične praznike in možnost, da bi bilo zasedanje vsake štiri leta ob istem času s predsedniškimi volitvami. Letošnje zasedanje je nalezlo na obe oviri, kar zeto neugodno vpliva na njegovo delo. Zastopnik sekretariata OZN je izjavil, da približno dve tretjini delegacij v Generalni

skupščini menita, da je treba spremeniti čas zasedanja. Agencija »Nova Kitajska« je poročala, da je kitajska vlada zavrnila indijsko resolucijo o repatriaciji ujetnikov in prenehanju korejske vojne, ki jo je Generalna skupščina sprejela z veliko večino ob nasprotovanju sovjetskega bloka. Kitajski zunanji minister Cu En Laj je večeraj odgovoril odklonilno na poziv, ki ga je poslal predsednik generalne skupščine Lester Pearson kitajski vladi v Pekingu, naj sprejme to resolucijo. Cu En Laj trdi v svojem odgovoru, da je resolucija, ki jo je sprejela Generalna skupščina, asamo druga verzija ameriške resolucije. Znano je, da je v resoluciji Generalne skupščine izrecno poudarjeno, da ne smejo dovoliti prisilne repatriacije in tudi ne prisilne kastracije ujetnikov. Kitajski zunanji minister prav tako poudarja, da je Generalna skupščina proučevala korejsko vprašanje v odsotnosti predstavnikov Severne Koreje in celinske Kitajske. Krogi v Združenih narodih izražajo obžalovanje, ker je pekinska vlada zavrnila resolucijo Generalne skupščine, ki je predlagala rešitev korejskega spora. Računajo, da bo severnokorejska vlada v kratkem zavzela enako stališče do resolucije Generalne skupščine, sprejete na predlog indijske delegacije.

Izjava predsednika indijske vlade

New Delhi, 15. dec. (AFP). Predsednik indijske vlade Nehru je izjavil danes v parlamentu obžalovanje svoje vlade zaradi sklepa sovjetske in kitajske vlade, ki sta zavrnila re-

solucijo Generalne skupščine OZN o Koreji. Dejal je, da indijska vlada upa, da bosia kitajska in sovjetska vlada ponovno proučili indijski predlog in ugotovili, da je pravičen, v skladu z ženevsko konvencijo in mednarodnim pravom ter v nobenem primeru ni v nasprotju z načeli, ki sta jih dve vladi v prejšnjih primerih sami branili. Izrazil je tudi začudenje zaradi odločitve kitajske vlade, ki je najprej sporočila, da odobrava napore Indije, da bi se našla mirna rešitev za korejski spor. Pripomnil je, da indijska vlada ne bo sprejela nobenega amandmaja na svoj predlog o Koreji, ki bi bil v nasprotju z načeli, ki so vodila Indijo, ko je pripravljala svoj predlog.

Na vprašanje nekega poslanca je Nehru izrazil obžalovanje zaradi surovih izrazov sovjetskega delegata v OZN pri razpravi o indijski resoluciji. »Ni naša navada, da bi odgovarjali na take izraze, žal pa je v Združenih narodih postalo tako govorjenje kar navada,« je končal svojo izjavo Nehru.

Akcija za Tunis v Indiji

New Delhi, 15. dec. (Tanjug): Na pobudo kongresa stranke in indijske socialistične stranke je bil večeraj v vsej Indiji ačan svobodnega Tunisa. Indijski prosvetni minister je na zborovanju v New Delhiju izjavil, da sta indijski narod in njegova vlada naklonjena tuniskemu narodu v njegovem boju za neodvisnost in svobodo. Hkrati se je začela po vsej državi akcija za zbiranje prostovoljnih prispevkov za pomoč tuniskemu nacionalnemu gibanju.

Začetek protizidovske gonje v CSR

Dunaj, 13. dec. (Tanjug). Po vesteh iz irage se val antisemitizma v Češkoslovaški, ki se je začel s procesom v Pragi, čedalje bolj širi. Iz mnogih ustanov in podjetij odpuščajo židovske upravnike in višje nameščence ter jim dodeljujejo brezpomembna mesta. Napovedujejo tudi obširno preiskavo o politični zanesljivosti vseh Židov v CSR, kar pomeni, da bo po tej spreiskavi prišlo do sistematične protizidovske akcije.

Sporazum v Izraelu

Jeruzalem, 15. dec. (AFP). Po več mesecih trajajočih pogajanjih je bil danes dosežen sporazum med predsednikom izraelske vlade Davidom Ban Gurionom in zastopniki cionistične stranke, ki so privolili na vstop v njegovo vlado. Ta stranka je dobila 4 resore: trgovino in industrijo, ministrstvo za notranje zadeve, ministrstvo za promet in zdravstvo.

Državni predsednik Izraela - socialist

Isak Ben-Zevie

Izraela izvoljen na svoj 68. rojstni dan. Predsednik države bo po ustavi 5 let. Novi izraelski državni predsednik se je rodil v Ukrajini, študiral pa je najprej na univerzi v Kijevu. V carski Rusiji je ustanovil prvo socialistično organizacijo Židov in ko mu je pretila velika nevarnost zaradi pogromov, mu je pri begu iz Rusije pomagal znani ruski pisatelj Korolenko, ki je bil njegov prijatelj že iz študentskih let. Po begu iz Rusije je Ben-Zevie živel v Nemčiji in v Švici, leta 1907 pa se je izselil v Palestino, kjer je bil v Jeruzalemu med ustanovitelj prve hebrejske gimnazije in eden od njenih prvih profesorjev. Med prvo svetovno vojno so ga Turki izgnali iz Jeruzalema in odpotovali v ZDA, kjer je s svojim prijateljem, sedanjim predsednikom izraelske vlade Ben Gurionom, ustanovil »Židovsko legijo«. Se med vojno je s to organizacijo odpotoval v Palestino, kjer se je v njenih vrstah boril proti turškim in nemškim četam. Kakor njegov prednik dr. Weizman, je tudi Ben-Zevie ugleden učenjak. Posebno pomembno je njegovo znanstveno delo na področju arheologije in hebrejskega jezikoslovja. V mednarodnem svetu pa uživa tudi velik ugled kot strokovnjak za probleme židovskih manjšin v Aziji in Afriki. V socialistični izraelski delavski stranki se je Ben-Zevie zelo uveljavil tudi kot sindikalni voditelj.

DELAJSKO GIBANJE V ZDA (I)

AMERIŠKO POLITIČNO ŽIVLJENJE IN DELAVSKI RAZRED

DR. DUSAN SAVNIK

Nepričakovano visoka zmaga republikanske stranke — ali pravilneje generala D. Eisenhowerja — pri predsedniških volitvah v ZDA, ki dejansko pomeni konec dvajsetletnega vladanja demokratske stranke in s tem tudi Rooseveltove ideje, je še enkrat priznala vprašanje, kolikšna je moč in kakšen je vpliv ameriškega delavskega gibanja in s tem tudi levičarskih krogov na politično panoramam v ZDA. Skoraj istočasna smrt dveh voditeljev ameriških sindikatov Philipa Murrayja in Williama Greena — in borba za novo vodstvo v ameriškem sindikalnem gibanju pa odprava vprašanja, ki stoji kot prej za namajo tudi našega bralca, kaj od bodočega razvoja ameriškega delavskega gibanja je slej ko prej odvisna marsikatera bodoča politična akcija tako v Združenih državah, kakor posredno tudi v ostalem svetu.

Ameriška miselnost

V Evropi na splošno — pa tudi pri nas — se večkrat slišijo ugotovitve, češ da v ZDA ni velikih levičarskih in delavskih strank, ker pač pri Američanih ni posebnega zanimanja za politiko. V tej splošni trditvi pa je le del resnice: na volilnem področju in v strankarskih programih res ne zasledimo neke posebne poglobljenosti, če pa v Evropi izražamo pomisleke nad takšne politične »ploskosti«, nam Američani odgovarjajo, da

imata Amerika in Evropa različno politično miselnost in da z »evropsko mentaliteto« ne moremo pojasniti različnih tokov v ameriški miselnosti. Prav tako je res, da imajo še danes v ZDA »levičarsko« politiko za nekaj nenavadnega: znanje marksizma je zelo omejeno in mnogi ameriški delavci sploh ne ločijo moskovskega komunizma od socializma, kar gre predvsem na rovaš tistega, ki si prizadeva zamisliti najbitvenejše razlike. Ker pa je delavska zavest razmeroma slabo razvita, pa

so delavske množice lahek plen za takšne trditve.

Vzroke za to apolitično stališče ameriških delavcev bi morali iskati v prvi vrsti v zgodovinskih pogojih, v katerih se je razvijalo ameriško delavsko in sindikalno gibanje: Združene države Amerike niso nastajale na tak način kot večina evropskih držav; ameriška osvobodilna vojna proti Angležem je nosila pečat borbe proti angleškemu kolonializmu, vojna med Severom in Jugom pa je bila dejansko vojna med dvema družbenima sistemoma, »med suženjskopsostniškim sistemom in med sistemom svobodnega dela«, kakor je l. 1861 napisal Karl Marx v svojem spisu »Državljanška vojna v ZDA«. Z ustanovitvijo Združenih držav in z zmago Severa v državljanski vojni pa so bile ZDA že na poti k razvitemu kapitalizmu, ki je zagovarjal meščanske svoboščine. Evropa je v tem času imela še veliko opravka z bojem proti še živi dediščini fevdalizma: nacionalizem, težnja po osvojanju nacionalno enotnih držav in s tem tudi politični boj za splošne državljanske pravice je bil nujen, če so nove družbene sile — tako meščanstvo kot porajajoči se proletarijat — hotele uveljaviti svoje težnje in pravice. Od tod torej tudi razlika v »miselnosti«: vse akcije ameri-

škega proletariata od prvega štrajka l. 1837 naprej so bile usmerjene pretežno na ekonomsko področje, nasprotno pa so imele vse akcije evropskega proletariata že od začetka tudi politični značaj, skratka značaj borbe za oblast, kar se v ZDA pojavlja šele v najnovejši dobi.

Na drugi strani je pa tudi res, da so ZDA najbrž najboljše znanje dosegle, kjer se zlahka uveljavljajo najrazličnejše ideološke smeri, ki vedno najdejo nekaj navdušenih privržencev; čeprav v omejenem obsegu pa se njihov vpliv vendarle pozna tudi v političnem življenju. Če vzamemo v roke n.

primer ameriške časopise, kot so »The Nation«, »The Reporter« ali »The New Republic«, lahko ugotovimo, da je njihova ideologija smer v marsičem podobna ideologiji raznih zahodnoevropskih naprednih, čeprav zmernih političnih krogov. Razlika pa je v tem, ker imamo v Evropi države, ki so nacionalno enotne, zaradi česar imamo tudi določeno socialno enotnost, medtem ko v Ameriki še ni prišlo do delavske enotnosti, predvsem zato, ker vsaka gospodarska, rasna, verska ali socialna skupnost ljubosumno varuje samo svoje interese. Proti tem razbitim silam pa stoji nasproti razmeroma

enotna sila velikega kapitala, ki deluje v vsedravnem merilu in črpa svojo moč prav iz razdrobljenosti delavskih in naprednih organizacij. Vendar pa danes že ugotavljamo določeno težnjo po delavski enotnosti, ki hoče dobiti svoj izraz tudi v ameriškem političnem življenju.

Bogata tradicija

Pogoji za takšno enotnost imajo svojo preteklost. Značilno je, da so se delavske stranke v ZDA pojavile prej kot v Franciji in Angliji. V začetku 19. stoletja so ameriški delavci dosegli takšne prednosti, zaradi katerih so jim močno zavidali njihovi evropski tovariši: v ZDA so delavci dobili volilno pravico že leta 1830, medtem ko so isto pravico dobili v Veliki Britaniji obrtniki šele l. 1867, poljedelci delavci pa l. 1885! Ameriški proletarijat in njihovi tedanji zavezniški socialisti-utopisti so izbojevali brezplačni pouk, deseturni delavci, odpravo zaporne kazni zaradi dolgov in še druge ugodne reforme.

Članstvo ameriških sindikatov

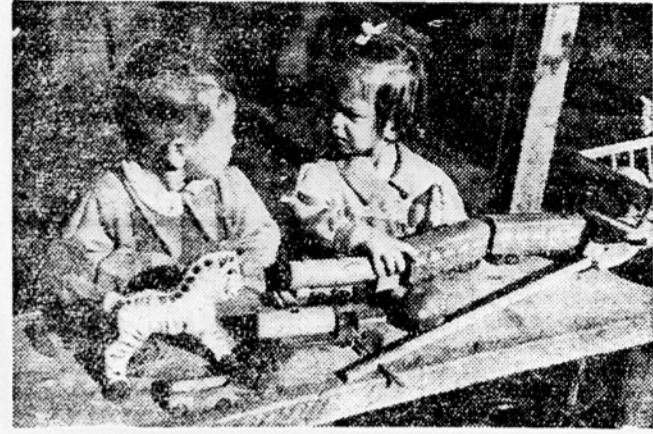
Priprave na Novoletno jelko

Veliko pričakovanje otrok ne sme biti zaman

Praznovanje Novoletne jelke si je osvojilo srca otrok v mestu in na podeželju. Pravilice o »Božičku« in »Miklavžu« so ob letoprah novoletnega veselja izgubile svoj pomen. V Ptuj pripravljajo otrokom Novoletno jelko vsak teren posebej, razen tega pa bo še osrednja prireditev v Tito-

pravil novoletno veselje otrokom šole na Hajdini in šole pri Lovrencu. K Novoletni jelki bodo prispevale tudi kmečje delovne zadruge in kmečjske zadruge v okraju. Ženska organizacija pripravila pogostitve, kulturno-umetniška društva pa primerne prireditve.

novoletno jelko malčkom v najbolj socialno ogroženih haloških vaseh. Na pobudo tova. Zinke, načelnice socialnega skrbstva pri okrajnem ljudskem odboru, zbirajo v Ptuj tu tudi ponosene, a še dobro ohranjene čevlje in obleke. Marsikateremu haloškemu šolarčku bodo močni čevlji ali topli oblečka bolj dobrodošli, kakor bi bila pomoč v denarju, ki bi jo stariš morda porabili za drugo. Ptujskim materam pa čevljev in oblek, ki so njihovim otrokom premajhni, tudi ni tako težko odstopiti. Zbiranja obleke in čevljev ptujске žene nikakor ne nameravajo spremeniti v posnemanje predvojnega pomoči Halozam, ko so ljubljanske gospe kazale svojo »dobrodelnost« s tem, da so delile kočke mila, povelje za dojenčke in razne predmete, ki jih haloški oddarovalci večkrat niso znali niti uporabiti. Pomoč je namenjena predvsem haloškim otrokom in za delo nespособnim starčkom, a tudi to le do začetka javnih del, s katerimi bo ljudski odbor čimbolj zmanjšal posledice letošnje suše, ki so Haloze hudo prizadele. Ker pa je Ptuj majhno mesto, a potrebe v okolici Zetala, Stopre in Rodnega vrha velike, bi ne bilo odveč, če bi zbirno akcijo

Novoletna jelka in dedek Mráz najmlajše z lepimi igračami!

vem domu, kjer bodo pravljični koticji, dedek Mráz in druga prijetna presenečenja. Šole v ptujski okolici so se povezale s podjetji. Delovni kolektiv tovarne glinice in aluminija v Strlišču bo pri-

Društvo prijateljev mladine si prizadeva, da veliko pričakovanje otrok ne bo zaman tudi v Halozah. Iz svojih sredstev je dalo na razpolago nekaj tisočakov, s katerimi bodo pionirji sami pripravili lepo

PISMA UREDNIŠTVU

ZA KUPOVANJE STANOVANJ ALI ZA GRADNJO NOVIH?

Tov. urednik! Zadnji čas je vedno več primerov, da prodajajo lastniki večjih hiš po eno ali več stanovanj v svojih stavbah. Samo po sebi to ni prepovedano, vendar pridajo človeku ob takih pojavitih zelo različne misli. Nekatere se rešujejo vpraša, ali je to potrebno in koristno. Koristno to pravo gotovo ni. Nekdo, ki ima toliko denarja, ga si lahko kupi stanovanje za račun 1 milijon din in še več, ima vendar vse možnosti, da si postavi lastno hišo; če pa nima dovolj denarja, naj si najame posojilo, ki ga lahko dobi v ta namen. Vsekarer bi si tak človek po mojem mnenju laže zadal, kakor tisti delavec ali namestnik, ki mu je plača edini vir dohodka. Navadno kupci, ki zavzemajo vse večji razmah, so namreč pogosto ne samo špekulativne značaja, temveč tudi prav nič ne upivajo na povečanje stanovanjskega fonda. Prav to se mi ne zdi pravilno. Kes je sicer, da človeka ni mogoče prisiliti, za kaj in kako naj uporabi denar, ki ga ima. Vendar menim, da ne bi bilo niti nedemokratsko, niti v nasprotju z vsem našim družbenim razvojem, če bi ljudski odbori nekoliko skrbneje obnavljali take kupoprodajne namene. Ne trdim, da so vsi lastniki večjih hiš, ki prodajajo posamezna stanovanja, brez izjeme izraziti špekulanti, toda naj bo že kakorkoli, če jim lahko miselnol dolujemo tako prodajo, se navadno človek težko otrese misli, da uzakoničeno to njihovo lastnino, ki pa le ni nesporna. Da me ne bi kdo napel razumen, naj pove jasno: Ne predlagam podržavljenja ali nacionalizacije, pač pa menim, da je treba take prodaje, če le mogoče, do skrajnosti omejit v to in to več razlogov; prvič, da onemogočimo takim ljudem brezdelno življenje na račun izkupička pri prodaji ali špekulaciji kakršne si že bode vrste, drugič pa, da se večji zneski denarja, s katerimi ta ali oni razpolaga in ki bi jih najraje uporabili za nakup stanovanja, pametno usmerijo v gradnjo novih hiš, ki bi povečale stanovanjski fond. Ta dvojni korist je tako očitna, da je o tem vprašanje vsaj vredno razpravljati. Prav zato upam, da boste priobčili teh nekaj vrstic.

Danilo Bračič, Ljubljana

VEČ REDA V NAŠE PRODAJALNE KRUHA

Cena kruha je vedno določena za kilogram. O tem obstajajo posebne odločbe. Vendar pa opažamo v naših prodajalnih kruha, da se službenici tega ne držijo. Kdor zahteva kilo kruha, dobi »stručno«, ki nima nikoli prave teže, kajti vedno manjka po nekaj dekagramov. Kdor zahteva pol kile kruha, mu na oko odrežejo pol »stručno«. Menim, da je takšno poslovanje nekulturno, s katerim je potrošnik redno oškodovan. Se bolj zanimivo pa bi bilo zvedeti, kam gredo obravnavni viški, kajta vsaka pekarna verjetno predloži obračun v kilogram, čeprav je očitno, da je pri sto, dvesto ali še več »stručno« pripravljala precejšnjo količino moke. Morda je bilo takšno poslovanje mogoče še tedaj, ko je bilo moka na pretek in ko prodajalne se niso imele tehnično. Tak anahronizem, ki je znak zaostalosti in preziranja potrošnikov, pa je treba danes korenito izbrichti! Vsa kuhca naj dobi toliko kruha, kolikor ga plača in nič več ter mi manj!

V SENCURJU PRI KRANJU HOČEJO TUDI OB NEDELJAH TUDI

Ze od predvojnih časov smo prejemali naročnice v Senčurju pri Kranju svoje časopise redno tudi ob nedeljah. Avtorji jih je pripeljal zjutraj iz Kranja, kakor so jih na pošti eno uro delili. In glej ga spak! V času, ko povsod skušamo prebrihati vierajšnji dan in zboljati, kar je bilo doslej pomanjkljivo, je ta služba v Senčurju odpovedala. Pri avtomobusnem podjetju »Slovenija avtopromet« so ukinili nedeljsko vožnjo na progi Kranj-Cerkle in sedaj ni nikogar, da bi pripeljal časopise v Senčur, ki leži le malo več kot streljaj proč od Kranja. Na pošti se doslej niso kaj dosti zgahnili zaradi tega, češ bo vsaj ob nedeljah mir, vendar pa so časopisi danes vsaj toliko važni kakor pred vojno. V nedeljah imajo ljudje tudi največ časa za branje. Ali bi se ne dala izkoristiti vožnja mlečarskega avtomobila, da bi nam pripeljal mimogrede, ko pride po mleko, tudi vrečo s časopisi v Senčur?

Vse to velja tudi za naročnike v Cerklab.

Naročniki »Slov. poročevalca« v Senčurju

»BODIMO LJUDJE«

Pod to ganljivo parolo se neki Z. T. razburja nad »Patulibo«, boljše rečeno nad njegovim uredniškom. Na dve primerih mu očita nezazodnost, ne da bi o njih sam razsodil.

Karikatura »Majbna funkcija — velika odgovornost« je izrazita satira, ki jih ima »Patuliba« kot humoristično — satirični list precej. Z njimi nima namena zabavati, temveč ostro kritizirati nepravilnosti na katerem koli področju javnega življenja. Da medicina ne more biti izvzeta, je jasno, toliko bolj, če gre za človeška življenja — in ne narobe, kot obrača Z. T.. Vsebinska omenjena karikature je kritika odgovornosti, še bolj pa (kar Z. T. menda ne mara vedeti) — ali pa ravno predobro čuti!! kritika zračanja krivde na okoliščine in na podrejenega, kot je bilo v tem težkem primeru. Uredništvo (ne samo odgovornosti urednik) je bilo mnenja, da je karikatura primerna za »Patulibo«. Seveda je pripravljeno upoštevati tudi mišljenje Z. T., posebno če ne spada med ljudi, postrežbe katerim je neposredno ali posredno obremenjena ost karikature. Sicer se pa niče od straveh ni pritožil, ker so bili vsekarer prizadeti če prej, zaradi stanja v Zavodu za zaščito mater in otrok, ne pa šele ob Patulibovi karikaturi, kakor hoče po vsej sili prikazati Z. T.

Toliko o prvem odstavku dopisa »Bodimo ljudje«, ki je kolikor toliko vreden, da se v zame v resno presojo, posebno če upoštevamo zelo naporno, a razmeroma slabo plačano delo zdravnikov — kar j tudi potrebno kritike. Vendar pa ne moremo biti zadovoljni z izidom diskusije v dnevu-

Skrbimo za zdravje šolske mladine!

V Slov. Bistrici obiskuje nize gimnazijo 350 dijakov, dvakrat na teden ima pouk vajeniška šola, trikrat na teden pa večerna delavska gimnazija. Kdor pa hoče pridti v šolsko poslopje, mora napraviti velik ovinek do Kolodvorske ceste ali pa priti s polnimi čevlji blata v šolo. Cesta pred šolo je taka, da je postalo vsako temeljito snaženje šolskih prostorov nemogoče. Vse prošnje učiteljskega zbora pri prejšnjem mestnem ljudskem odboru, da bi cestu nekoliko posuli in popravili, so bile zaman. Vsakdo, ki mora čez cesto v šolo, se zgraja nad tem. Upamo, da bo novi mestni ljudski odbor kaj več ukrenil.

L. S.

RAZPRAVA O USTAVNEM ZAKONU

Ljudski poslanec in ljudski odbor

V preteklem obdobju naše nove države se gradnje in razvoja iz vršilo — upravljanje mehanizem državne organizacije igrali zelo pomembno vlogo v družbenem upravljanju. Samo na ta način je bilo v naših konkretnih pogojih mogoče, da je v revolucionar prirojena oblast delovne večine mogla na takratni stopnji razvoja usrečiti koristi delovnih množic, izražene predvsem v tem, da so se odvzela osnovna proizvodna sredstva kapitalističnemu razredu, dajle da se je zavarovalo in utrdilo nova oblast in kočno, da so se mobilizirale in plansko usmerile družbene sile v to, da se je naša domovina hitro začela dvigati iz pododgovane gospodarske in kulturne zaostalosti. V sistemu državne organizacije, zgrajenem na predstaveniških organih državne oblasti (vseh stopenjah ljudskih odborov, ljudske skupščine, iz katerih so izvirali izvršilno — upravni državni organi, je morala biti uveljavljena močna vertikalna povezanost med temi organi (vlada, ministarstva — izvršilni odbori ljudskih odborov, poverništva) in izvršna neposredna podrejenost nižje izvršilno-upravnega organa višjemu, čeprav je bil vsak izvršilno-upravni organ odgovoren za svoje delo predstaviškemu organu, iz katerega je izhajal.

Kar se tiče medosebnejaln odnosov med samimi predstaviškimi or-

gani, zlasti med ljudskimi skupščinami in njihovimi predžigi na eni strani ter ljudskimi odbori na drugi strani, so to razmerje karakterizirala stroga razmejitve pristojnosti in določene pravice vsakega organa, da je omejeval skladnost predpisov nižjih s predpisi višjih organov oziroma, da je nadzirjal zakonitost in pravilnost dela ljudskih odborov. Izvenc te, sicer demokratične, a v bistvu vendar pravno formalne ureditve odnosov med ljudskimi odbori in višjimi predstaviškimi organi ni bilo druge, organske odvisnosti. Pričelo je bila nujna posledica samega sistema državne organizacije, v katerem so bili ločeni centralni (republikanski in zvezni) ter lokalni organi državne oblasti (ljudski odbori). V tem sistemu je vsa oblast na območju federacije oziroma republike pripadala vzemim oziroma republikam državitim organom, ljudski odbori pa so na svojem območju izvrševali samo tiste naloge oblasti, ki so bile obsežno določene in sicer kot lokalni izvršilni organi oziroma izvršilno-upravni organi odgovoreni za svoje delo predstaviškemu organu, iz katerega je izhajal.

Kar se tiče medosebnejaln odnosov med samimi predstaviškimi or-

okraja oziroma mesta, na čigar območju je bil izvoljen. Iz okolišnosti, da ustavni zakon poslanca ne omejuje v njegovih pravicah la s tem tudi v dolžnostih odbornika ljudskega odbora, izhaja zaključek, da bo imel poslanec v ustrojenem ljudskem odboru vse tiste pravice, ki jih ima vsak drug odbornik okrajnega oziroma mestnega zbora. Ljudski poslanec sicer ne postane odbornik ljudskega odbora, ker je odbornik lahko samo tisti, ki je bil kot kandidat pri volitvah ljudskega odbora izvoljen za odbornika. Število odbornikov okrajnega oziroma mestnega zbora se ne bo povečevalo za število poslancev, izvoljenih v zvezni oziroma v republikanski zbor na območju tistega okraja oziroma mesta, vendar pa bo poslanec imel ne le možnost sodelovati pri razpravi na seji ljudskega odbora, ampak tudi pravico glasovati, ko se bo na seji sklicevala v predlogih. Njegovo glas bo enakovredno glasom vsakega drugega odbornika okrajnega oziroma mestnega zbora, iz besedila ustavnega zakona se da nadalje sklepati, da bi bil poslanec lahko tudi izvoljen v organe ljudskega odbora z vsemi pravicami odbornika.

To vse pa velja samo za poslance zveznega oziroma republikanskega zbora, ne pa tudi za poslance zveznega oziroma republikanskega zbora, ki so voljeni za poslance v oziroma mestnem zboru, za poslance zveznega oziroma republikanskega zbora, ki so voljeni za poslance v oziroma mestnem zboru, in katerim ima pravico odbornika. Na drugi strani pa tudi okrajni oziroma mestni zbor lahko zahteva od poslancev, da o njegovih predlogih glasujejo zvezni ali oziroma republikanski zbor v zvezi, ki spada v pristojnost ljudske skupščine oziroma celotnega poslanca v njenem zboru dolžan obravnavati, stalniš okrajnega oziroma mestnega zbora.

Organizacija povezava ljudskega poslanca z okrajnim oziroma mestnim zborom prihaja najbolj vidno do izraza v tem, da ima okrajni oziroma mestni zbor pravico uveljavljati politično odgovornost za poslance, ki so voljeni za poslance obvezni njegovega mandata, ker mu tega lahko odvzame samo volilci tiste valilne enote, v kateri je bil poslanec izvoljen. Vendar pa ima okrajni oziroma mestni zbor pravico, predlagati uvedbo postopka za odpoklic poslanca, O tem predlogu odločijo volilci o priliki glasovanja o odpoklicu.

iz vsakega povedaneja jasno izhaja, da se z ustavnim zakonom tudi tako ljudskega poslanca okrajnega oziroma mestnega zbora ljudskega odbora, na čigar območju je bil poslanec izvoljen, postavlja na poseben novo podlagi. Ta novi odnos je enen odraz celotnega sistema državne organizacije, ki se neposredno povezuje z najnižjim samoupravnim organom, ampak obenem predstaviški skupni koristi v temeljni organi državnega upravljanja. »Naš sistem pomeni celotno celoto predstaviški osnovnih samoupravljanih organov v zvezi in republikanski skupščini so hkrati predstaviški skupni interesov družbe v osnovnih samoupravnih organih delovnega ljudstva (čl. 124, 125). Ustrezna temu načrtu vzpostavlja osnutek ustavnega zakona nov odnos ljudskega poslanca do ljudskega odbora, na čigar območju je bil poslanec voljen, in narobe. Tak odnos bo tudi glede poslanca v občinski ljudske skupščine vzpostavil republikanski ustavni zakon.

Poslanec zveznega in republikanskega zbora bo že z izvolitvijo za poslanca pridobil pravice odbornika okrajnega oziroma mestnega zbora ljudskega odbora

Premajhna skrb za varnost otrok

Geologi so že pred dvema letoma raziskovali geološki sestav ozemlja v dolini Save med Radovljico in Lancovcem, kjer je predvidena velika dolinska pregrada za bodoče akumulacijsko jezero. Pri raziskovanju tega ozemlja so izkopali celo vrsto sond v obliki vodnjakov od 20 do 30 metrov globokih, s premerom približno 125 cm. Te sonde so na znotraj tudi obzidali, tako da gleda zid okoli 25 cm iznad zemeljske površine. Sond pa niso vseh pokrili in zavarovali, temveč so tri sonde tik pod radovljiško železniško postajo še danes nepokrite kljub temu, da smo o tem že pisali

Upoštevajmo železniške varnostne predpise

V nedeljo, 3. decembra je neprevdnost in omaroževanje železniških varnostnih predpisov zahtevala novo smrtno žrtve. Na cestnem prehodu čez železniško progjo pri Litiji je končala s smrtjo pod lokomotivo 17-letna Narin Frida, doma iz Sapote pod Kumom, delavka litijske predelnice.

Del sredstev za študentsko samopomoč si bodo prislužili študenti sami

Te dni se bo začela velika delovna akcija študentov ljubljanske univerze in visokih šol pri podjetju Slovenija cestne pri urejanju ulic in v kamnolomu v Podutiku. Več sto študentov se bo udeležilo dela v dopoldanskih urah z namenom, da čisti izkupiček, ki ga bo podjetje za izvršena dela izplačalo, izročijo študentski Samopomoči.

Na roditeljskih sestankih manjka o predvsem oni starši, ki so sami najbolj potrebni vzgojnega pouka

V vasi Kopaň pri Grosuplju in v zadnjem času precej razbijano politično, kulturno-prosvetna in komunalna dejavnost. Kakor vsako leto, se je v tej vasi tudi leto pripravila otrokom njihovo največje veselje — novoletno jelko. Vsi otroci hodo obdarovani s šolskimi potrebščinami, pečivom in slasticami. Nabiranje prostovoljnih prispevkov za to prireditev bo izvedla krajevna organizacija APZ, njena predsednica Lovilja Steh pa se je prva prijavila za pobiranje teh prispevkov in za delo za čim bolj uspeh te prireditve.

Velika delovna akcija študentov

Del sredstev za študentsko samopomoč si bodo prislužili študenti sami. Te dni se bo začela velika delovna akcija študentov ljubljanske univerze in visokih šol pri podjetju Slovenija cestne pri urejanju ulic in v kamnolomu v Podutiku. Več sto študentov se bo udeležilo dela v dopoldanskih urah z namenom, da čisti izkupiček, ki ga bo podjetje za izvršena dela izplačalo, izročijo študentski Samopomoči.

Na roditeljskih sestankih manjka o predvsem oni starši, ki so sami najbolj potrebni vzgojnega pouka

V vasi Kopaň pri Grosuplju in v zadnjem času precej razbijano politično, kulturno-prosvetna in komunalna dejavnost. Kakor vsako leto, se je v tej vasi tudi leto pripravila otrokom njihovo največje veselje — novoletno jelko. Vsi otroci hodo obdarovani s šolskimi potrebščinami, pečivom in slasticami. Nabiranje prostovoljnih prispevkov za to prireditev bo izvedla krajevna organizacija APZ, njena predsednica Lovilja Steh pa se je prva prijavila za pobiranje teh prispevkov in za delo za čim bolj uspeh te prireditve.

Del sredstev za študentsko samopomoč si bodo prislužili študenti sami

Te dni se bo začela velika delovna akcija študentov ljubljanske univerze in visokih šol pri podjetju Slovenija cestne pri urejanju ulic in v kamnolomu v Podutiku. Več sto študentov se bo udeležilo dela v dopoldanskih urah z namenom, da čisti izkupiček, ki ga bo podjetje za izvršena dela izplačalo, izročijo študentski Samopomoči.

Na roditeljskih sestankih manjka o predvsem oni starši, ki so sami najbolj potrebni vzgojnega pouka

V vasi Kopaň pri Grosuplju in v zadnjem času precej razbijano politično, kulturno-prosvetna in komunalna dejavnost. Kakor vsako leto, se je v tej vasi tudi leto pripravila otrokom njihovo največje veselje — novoletno jelko. Vsi otroci hodo obdarovani s šolskimi potrebščinami, pečivom in slasticami. Nabiranje prostovoljnih prispevkov za to prireditev bo izvedla krajevna organizacija APZ, njena predsednica Lovilja Steh pa se je prva prijavila za pobiranje teh prispevkov in za delo za čim bolj uspeh te prireditve.

Del sredstev za študentsko samopomoč si bodo prislužili študenti sami

Te dni se bo začela velika delovna akcija študentov ljubljanske univerze in visokih šol pri podjetju Slovenija cestne pri urejanju ulic in v kamnolomu v Podutiku. Več sto študentov se bo udeležilo dela v dopoldanskih urah z namenom, da čisti izkupiček, ki ga bo podjetje za izvršena dela izplačalo, izročijo študentski Samopomoči.

Na roditeljskih sestankih manjka o predvsem oni starši, ki so sami najbolj potrebni vzgojnega pouka

V vasi Kopaň pri Grosuplju in v zadnjem času precej razbijano politično, kulturno-prosvetna in komunalna dejavnost. Kakor vsako leto, se je v tej vasi tudi leto pripravila otrokom njihovo največje veselje — novoletno jelko. Vsi otroci hodo obdarovani s šolskimi potrebščinami, pečivom in slasticami. Nabiranje prostovoljnih prispevkov za to prireditev bo izvedla krajevna organizacija APZ, njena predsednica Lovilja Steh pa se je prva prijavila za pobiranje teh prispevkov in za delo za čim bolj uspeh te prireditve.

Del sredstev za študentsko samopomoč si bodo prislužili študenti sami

Te dni se bo začela velika delovna akcija študentov ljubljanske univerze in visokih šol pri podjetju Slovenija cestne pri urejanju ulic in v kamnolomu v Podutiku. Več sto študentov se bo udeležilo dela v dopoldanskih urah z namenom, da čisti izkupiček, ki ga bo podjetje za izvršena dela izplačalo, izročijo študentski Samopomoči.

Velika delovna akcija študentov

Del sredstev za študentsko samopomoč si bodo prislužili študenti sami. Te dni se bo začela velika delovna akcija študentov ljubljanske univerze in visokih šol pri podjetju Slovenija cestne pri urejanju ulic in v kamnolomu v Podutiku. Več sto študentov se bo udeležilo dela v dopoldanskih urah z namenom, da čisti izkupiček, ki ga bo podjetje za izvršena dela izplačalo, izročijo študentski Samopomoči.

Na roditeljskih sestankih manjka o predvsem oni starši, ki so sami najbolj potrebni vzgojnega pouka

V vasi Kopaň pri Grosuplju in v zadnjem času precej razbijano politično, kulturno-prosvetna in komunalna dejavnost. Kakor vsako leto, se je v tej vasi tudi leto pripravila otrokom njihovo največje veselje — novoletno jelko. Vsi otroci hodo obdarovani s šolskimi potrebščinami, pečivom in slasticami. Nabiranje prostovoljnih prispevkov za to prireditev bo izvedla krajevna organizacija APZ, njena predsednica Lovilja Steh pa se je prva prijavila za pobiranje teh prispevkov in za delo za čim bolj uspeh te prireditve.

Del sredstev za študentsko samopomoč si bodo prislužili študenti sami

Te dni se bo začela velika delovna akcija študentov ljubljanske univerze in visokih šol pri podjetju Slovenija cestne pri urejanju ulic in v kamnolomu v Podutiku. Več sto študentov se bo udeležilo dela v dopoldanskih urah z namenom, da čisti izkupiček, ki ga bo podjetje za izvršena dela izplačalo, izročijo študentski Samopomoči.

Na roditeljskih sestankih manjka o predvsem oni starši, ki so sami najbolj potrebni vzgojnega pouka

V vasi Kopaň pri Grosuplju in v zadnjem času precej razbijano politično, kulturno-prosvetna in komunalna dejavnost. Kakor vsako leto, se je v tej vasi tudi leto pripravila otrokom njihovo največje veselje — novoletno jelko. Vsi otroci hodo obdarovani s šolskimi potrebščinami, pečivom in slasticami. Nabiranje prostovoljnih prispevkov za to prireditev bo izvedla krajevna organizacija APZ, njena predsednica Lovilja Steh pa se je prva prijavila za pobiranje teh prispevkov in za delo za čim bolj uspeh te prireditve.

Del sredstev za študentsko samopomoč si bodo prislužili študenti sami

Te dni se bo začela velika delovna akcija študentov ljubljanske univerze in visokih šol pri podjetju Slovenija cestne pri urejanju ulic in v kamnolomu v Podutiku. Več sto študentov se bo udeležilo dela v dopoldanskih urah z namenom, da čisti izkupiček, ki ga bo podjetje za izvršena dela izplačalo, izročijo študentski Samopomoči.

Na roditeljskih sestankih manjka o predvsem oni starši, ki so sami najbolj potrebni vzgojnega pouka

V vasi Kopaň pri Grosuplju in v zadnjem času precej razbijano politično, kulturno-prosvetna in komunalna dejavnost. Kakor vsako leto, se je v tej vasi tudi leto pripravila otrokom njihovo največje veselje — novoletno jelko. Vsi otroci hodo obdarovani s šolskimi potrebščinami, pečivom in slasticami. Nabiranje prostovoljnih prispevkov za to prireditev bo izvedla krajevna organizacija APZ, njena predsednica Lovilja Steh pa se je prva prijavila za pobiranje teh prispevkov in za delo za čim bolj uspeh te prireditve.

Del sredstev za študentsko samopomoč si bodo prislužili študenti sami

Te dni se bo začela velika delovna akcija študentov ljubljanske univerze in visokih šol pri podjetju Slovenija cestne pri urejanju ulic in v kamnolomu v Podutiku. Več sto študentov se bo udeležilo dela v dopoldanskih urah z namenom, da čisti izkupiček, ki ga bo podjetje za izvršena dela izplačalo, izročijo študentski Samopomoči.

Ljubljana in okolica

Ustanovitev kulturno-umetniškega društva na Igu

Izanci smo že dolgo pogrešali organizacijo, ki bi omogočila ljudem, zlasti se mladini kulturno udejstvovanje in razvedrilo. Zdjaj smo ustanovili tudi na Igu kulturno umetniško društvo. Igralska družina že pridno vodi igranje »Lumpacij Vagabunde«. Se vedno pa nimamo telovadnega društva. Izpred vojne, ko smo imeli Izanci celo dvojne telovadnih društev, je ostalo nekaj telovadnega orodja, ki brez koristi propada, dasi bi mladina navdušeno pozdravila ustanovitev novega telovadnega društva. Manjka nam prave roke, ki bi znala stvar pravilno

za. Tako je za začetek nastudiralo dramo, ki jo je uprizorilo v nedeljo 14. decembra. Premalo je zanimanja tudi za ljudsko knjižnico, ki nosi naslov »Ljudska knjižnica maršala Tita«. Dolžnost društva, ki nosi naslov našega velikega Prešerna je, da poskrbi za posebnega in aktivnega knjižničarja in obenem zainteresira mladino za dobro čtivo, ki ga ima knjižnica dovolj. V Vrhpolju nam manjka vsaj enega dobrega kulturno-prosvetnega delavca, ki bi se po nekaj ur na teden posvetil izvenšolski mladini. Če bo vodstvo KUD razumelo svoje vlogo, ki jo odigra doraščajoči mladini, bo še v tej sezoni pokazalo lepe uspehe.

Tudi ostali naj bi jim sledili

Pretekli teden se je zdravstvena ambulanta v Moravčanih preselila iz dosedanjih neurejenih v nove, zelo lepo urejene prostore. V novi zgradbi je v treh sobah splošna zdravstvena ambulanta, zobna ambulanta in materska posvetovalnica. Poleg ambulante je urejeno stanovanje za zdravnika in zdravniškega pomočnika. Edina želja

Viševk nad Moravčami

Mladinke s področja vasi in okolice Sv. Trojice nad Moravčami so na lastno pobudo s pomočjo učiteljice tamkajšnje šole organizirale gospodinjstvoskularski tečaj. Udeležuje se ga redno 20 mladink, ki se z velikim zanimanjem učijo vseh osnovnih pojmov, ki so potrebni za vsako, tudi kmečko gospodinjstvo. Prihodnje nedelje, 21. decembra bo ob zaključku tečaja tudi razstava njihove kuharske umetnosti. PL

IZ KRESNIC

Organizacija AFZ se skupaj z drugimi množičnimi organizacijami pripravlja za čim boljše izvedbo Novoletne jelke. Pridni so tudi priprave na letošnjo novoletno klamcaj in igrice. Priredilski pevski zbor pa redno vodi, da se bo tudi on izkazal na glavni prireditvi.

Občinski odbor Rdečega križa v Kresnicah skrbi, da v redu in uspešno poteka tečaj, na katerem se kmečka dekleta seznanjajo z zdravstveno prosveto. Na tečajih obravnavajo osebno higieno in higieno doma, z vzgojo in nego denarja, s preprečevanjem nalezljivih bolezni, prvo pomočjo itd. Tečaj redno obiskujejo tudi žene tovaršice, ki niso obvezne obiskovati tečaj.

Kmalu bodo odstranjeni vsi spomeniki ljubljanske zaostalosti. Pred kratkim so pričeli podirati tudi bivši Bavarski dvor na Titovi cesti.

zagrabiti. Društvo naj bi dobilo začasno prostor v kulturnem domu, pozneje pa bi bilo treba misliti na to, da bi si zgradili lasten dom. Tega bi sami ne zmogli, zato bi morali rešiti to vprašanje skupaj s šolo, ki prav tako potrebuje telovadnico. Pomagale naj bi tudi množične organizacije, saj je skupno delo vodi k uspehu. Z. J.

Moravčanov je še, da bi dobili tudi svojega zdravnika, ki bi bil v Moravčanih glede na veliko razsežnost terena moravške občine zares potreben. Veliko pomoč pri gradnji jim je nudil delovni kolektiv »Induplatia« v Jaršah in Keramične industrije Kamnik.

Tudi zdravstveni tečaj Rdečega križa za žensko mladino lepo napreduje. Udeležba je zelo dobra, saj se mladinke zavedajo, da jim bo tečaj zelo koristen.

Vrhpolje pri Moravčah

Kulturno življenje pri nas povzija prosvetno društvo »France Prešerna« iz Vrhpolja, ki je za letošnjo sezono že izdelalo plan de-

Sinji vrh

Malo zamaknjena je vasica Sinji vrh, toda kljub temu v tem kraju sedaj ne spimo zimskega spanja, temveč pridno delamo na se učimo. Z 17. novembra smo začeli s prirovnim tečajem, katerega vodi poslovodkinja KZ tovaršice Dujnava, za strokovno izobrazbo pa skrbi učiteljica tovaršice Iračekova. Tečaj obli-

Dolenjska

Iz Loskega potoka

Volitve v občini Loški potok so potekale zelo živahno po vseh vaseh. Najboljše je bilo organiziranje v partizanski vasi Travnik, kjer so imeli ob 3 uri zjutraj budnico in na zahtevo volivcev odprli volišče že pred šestimi uro. Respoščenje je bilo veliko, saj so sklenili na predvolilnem sestanku, da bodo 1952 volili že do 9 ure zjutraj. Tekmovanje s 2. vojnimi v Loskem potoku. Volili so do 9 ure 99%, do pol desetih pa 100%. Da pa niso bile volitve zaključene do 9 ure se morajo zahvaliti Lavri Žožetu št. 99, ki je kmalu zavrnil, da ni bilo do določene ure završeno. Poslali so resolucijo tovaršici Titu in mu obljubili, da bodo tudi v bodoče kakor leta 1941 branili našo novo socialistično demokracijo. Naspešno so dobro volili Potočani, Segova vas 99%, Retje 98%, Hrib 96, najslabše pa so volili v Malem logu samo 92%. Občina Loški potok se je dobro odrezala pri volitvah saj so volili 98,2%. Te volitve so bile zelo demokratične, ker je bila velika izbirna kandidatev in so volili po mili voliti najboljše kandidate. Zvečer na dan volitev je bila veseloigra, tako, da je bilo vse zadovoljno.

Novo šolsko poslopje na Prevolah je nujno potrebno

Suhokrajnska vas Prevole je določena za bodoče šolsko središče Sube krajine za vasi: Hietje, Sela, Velike in Male Lipje, Ratje, Vrh, Prevole, Zvirce, Virelje in Pliščevica. Šolski svet OLO Novo mesto je dobilo za stavbo, v kateri bi bil razen moderne osvojevalne šole tudi nižja gimnazija, okoli 17 milijonov dinarjev. V letošnjem poletju so začeli s prostovoljnimi deli kopati temelje nove šole, ko pa so našli na živo skale, ki jih je bilo treba razstreliti, se je delo ustavilo, saj se krampji res ni šlo dalje. Na soliskem svetu OLO v Novem mestu so povedali, da za šolo še nimajo celotnega pravnega in zato še niso začeli s izvedljivim delom. Moderno šolsko poslopje v Suhokrajni je za neobhodno potrebno.

Rezervni oficirji v Ribnici bodo izpolnili letošnji program

Rezervni oficirji Ribniške doline so takoj po svojem ustanovnem občnem zboru izdelali program dela za leto 1952. Program je bil dokaj obsežen, ki je vseboval tudi večše s pohodom v neznan smer s specialko in kompasom, katerih so se udeležili tudi rezervni podoficirji in borci. Ta mesec nameravajo izvesti še kombinirani pohod po zasneženem terenu s sosednimi združenji v Jenovno žlebo ali na Travno goro. Sodelovali so v partizanski patrulji, tovaršiji iz Grčarice pa so skupno z organizacijo Zveze borcev odkrili v Crnem vrhu spomenik v počastitev velike zmage Tomiščeve brigade.

Okrajna zveza vojaških vojnih invalidov v Črnomlju ni med zadujami

OZVVI črnomljanskega okraja je precej močna tako po članstvu kakor tudi po delu. Vključenih ima 1028 vojaških vojnih invalidov in je izven organizacij, ki le ob 20 upravičenec.

Nekje pomlad, drugod zima

Medtem ko se pri nas zima že polno utevavlja, pa so nam delavci in uslužbeni, ki so na letnem dopustu na Crvenem otoku pri Rovinju poslali čvetočo slikovno velično, kot pozdrav bralcem in uredništvu »Slovesnega poročevalca«

Kmalu bomo spet slišali pevski zbor »Vinko Košak«

Pevski zbor tehnične srednje šole v Ljubljani »Vinko Košak« je pri vseh svojih dosedanjih nastopih imel velike uspehe in žel lep priznanja. Največji uspeh pa je imel na Rabu ob koncu letošnjega šolskega leta, kjer so se tuji občini poštvovalnosti in nadarjenosti bodočih tehnikov.

Svoj prvi nastop v novem šolskem letu je imel na svojem koncertu na Ježici. Občinstvo mu je ob tej priložnosti izreklo vse priznanje, saj je moral zbor ponoviti nekoliko pesmi tudi po petkrat, kar se redko kdaj primeri.

Ljubitelji lepe pesmi bodo kmalu imeli priliko slišati ta

Kuharsko-izobraževalni tečaj v Zalni

Pred kratkim so v Zalni zaključili prvi povojni kuharsko-izobraževalni tečaj, ki ga je obiskovalo 22 mladink iz okoliških vasi, iz Zalne pa je dve, čeprav se jih je prijavilo 16. Ob zaključku tečaja so priredili razstavo kuharskih dobrot, katero si je ogledalo okrog 600 ljudi. Istega dne potekala pa so v Prosvetnem domu proslavili Dan republike in zaključili tečaj.

V Zalni pripravljajo sedaj nove tečaj, v katerem se ne bodo spreleteli tisti, ki so s svojimi sovratniki glesli skušali razbiti prvi

IZ LJUTOMERA IN OKOLICE

V zdravstvenih ustanovah ljutomerskega okraja je prejel letos pomoč nad 30.000 ljudi. Najbolj uspešno se je letos pojavilo osebnje delo proti nalezljivim boleznim, ki so jih z začetnim cepitvenim skričilo od 7% leta 1945 na 2/8 letos. Bosti dela pa čaka zdravstvene delavce še vedno v boju proti tuberkulozi, ki je še precej razširjena v visogradskem predelu. Tu škoduje zdravju ljudi alkohol, potrebno pa je tudi več zdravstvene vzgoje.

Lani so v ljutomerskem okraju pogozdili okrog 29 ha zemljišč, na katerih so posadili več kot 70 tisoč sadik. Vsa pogozdovana tla so plačali s sredstvi iz fonda za obnovo gozdov. Na področju Radgonc se je letos pojavil lušadar, ki je povzročil že dosti škoda, saj je bilo potrebno posekati vse napadeno dreveje. Prihodnje leto bodo v ljutomerskem okraju še bolj omejitvi sečnojo ter povečali skrb za obnovo gozdov.

Nad 56% članov Ljudske mladine Slovenije ljutomerskega okraja sodeluje v izobraževalnih društvih, mladina pa se je uveljavila tudi v gasilskih društvih in streliških društvih. Premalo pa je mladine še vedno v društvih »Partizan«. Nad 20 mladinskih aktivov nastopa s kulturnimi prireditvami tudi samostojno.

Zdravniški, nekdanji viničarji, člani vinogradniške zadruge »Kerenčič« pri Miklavžu so v mesecu maju postavili transformatorsko postajo in napeljali več kilometrov dolgi daljnovod, v kar so investirali več milijonov dinarjev. 26. novembra je v počastitev Dneva republike že zagorela prva žarnica v prosvetnih dvoranah kulturnega doma.

Pri Miklavžu so začeli tudi kmečko gospodarsko šolo, v kateri se bodo mladi združniki in ostali mladinci naučili mnogo koristnega. Šolo obiskuje okoli 70 mladincev in mladink, ki so razdeljeni v dva letnika. Tudi kulturno-prosvetno delo so razgibali. Kulturno društvo je uredilo knjižnico in čitalnico, dramska skupina društva je nastopila s Borovimi: »Razgrancija«. M. J.

Podjetje »Agroservis« gradi v Ljutomeru poslopja za svoje poslovanje. »Servisna hišica«, kjer bodo odprli delo v postopku, za kmetijske stroje, traktorje in tovorne avtomobile, bo že kmalu gotova. Za »hišico« bo prostorna mehanizacijska delavnica, kovačnica ter plekarska in vulkanizatorska delavnica. Vsi prostori bodo sodobno opremljeni s potrebnimi stroji in orodjem ter urejeni tako, da bodo delavci kar najbolj varni pred nesrečami. Pri poslojpu bo tudi črpalca za pogonska sredstva.

Okrajni ljudski odbor v Ljutomeru je izdal letni za ureditev in vzdrževanje zdravstvenih ustanov nad 5.000.000 din. V ljutomerski splošni ambulanti so dobili vodovod, v Kričevih in Radenci pa zobno ambulanto. Nova zdravstvena posla je bila s pomočjo frontovcev odprta tudi v še nedograjtem združnem domu v Kostanju. Kmetje in delavci iz vsakega okraja so pripomogli k nakupu rešinega avtomobila, ki že služi svoločnemu namenu. Zanjo so prispevali okrog 700.000 din.

V Ljutomerem okraju je ameriški kapar povzročil ogromno škodo sadarstvu, ki ga bo zaradi tega treba povsem obnoviti. Kmetijski strokovnjaki menijo, da bo treba presmeriti sadarstvo na srnelne nasade. Za izpolnitev te velike naloge pa bo treba najprej pripraviti primerne drevesnice in vzgojiti sposobne sadjarje. Poleg šestih dreves-

Primorska

Praprave za mladinski festival

Gotovo se še marsikdo, predvsem pa mladina na Tolminkem z veseljem spominja mladinskega festivala, ki ga je tolminska mladina tako uspešno izvedla na 60. rojstni dan maršala Tita. Festival s sličnim programom bo izvedla tolminska mladina tudi na 61. rojstni dan svojega ljubljanskega maršala. S pripravo za ta mladinski telovadni nastop in kulturni festival bodo začeli že v najkrajšem času. Medtem ko predvidevajo, da bodo tak zvanii mladinski občinski festivali na dan prvega maja, pa bodo zimski del festivala izvedli že v januarju v vseh smučarskih panogah tako v okviru občin, kot v okviru okraja.

Predvidevajo, da bo na festivalu sodeloval okrajni pionirski pevski zbor gimnazij z okrog 600 pevci, pionirski pevski zbor osnovnih šol pa jih bo štel več 800. Te dni bodo po občinah sektorske konference, ki bodo nekaj začetek priprav. -se.

Delavna sindikalna podružnica v Kanalu

Na pobudo sindikalne podružnice obrata »Elektro-Gorica« v Kanalu, je uprava podjetja z gmetnimi sredstvi pomagala kulturno-prosvetnim ustanovam v Kanalu. Člani te podružnice so tudi sicer zelo delavni. Njeno delo je posebno v zadnjih dveh letih močno napredovalo. Kljub temu, da šteje podružnica samo 40 članov, je organizirala več krožkov. Posebno lepe uspehe ima šahovski krožek, ki je letos večkrat tekmoval z enoto JLA, »Prosvetna« iz Kanala in

za podružnično prvenstvo. Strelski krožek, v katerem je največ mladine, pa ima redne tedenske vaje. Ping-pong krožek in fotomaterski krožek pa sta pokazala svoje »upehe na Dan republike.

Sindikalna podružnica je sklenila, da bo še vnaprej delavna na vseh področjih sindikalnega dela in da bo tesno sodelovala z ostalimi množičnimi organizacijami v Kanalu in okolici. -sj

Tečaj o telesni vzgoji v Tolminu

Svet za prosveto in kulturo pri okrajnem ljudskem odboru v Tolminu ima za semestralne počitnice v narčnih izvedbo 5-dnevne tečaja za učitelje osnovnih šol o telesni vzgoji. Na tečaju bodo predelovali predvsem najosnovnejše stvari iz telesne vzgoje, zlasti orodno telovadbo, proste vaje in lahko-atletске panoge. Tak tečaj bi bil za Tolminsko vsakakor nadvse potreben, trajati pa bi moral več kot 5 dni, kajti telesna vzgoja na Tolminkem še daleč ni na tisti stopnji, kot je v ostalih predelih Slovenije. Vzrok temu je predvsem 25 letno suženstvo pod Italijo, ki je med našo mladino bolj zavirala, kot pa pospeševala telesno vzgojo. In danes so prav gotovo učitelji tisti, ki tudi v tem oziru po vseh lahko največ storijo, zato je gornjo zamisel okrajnega sveta za prosveto in kulturo samo za pozdraviti. -se

V občini Dutovlje povodovodne in električne napeljave

Občinski ljudski odborniki občine Dutovlje so zadnje mesece precej skrbeli za razvoj komunalne dejavnosti. Ves denar, ki ga je občina dobila iz lastnih virov, so porabili v glavnem za popravila šol, poti, vodovodnih in električnih napeljav. V vasi Veliki Dol so za izkupicek (300 tisoč dinarjev), ki so ga prejeli ob prodaji poškodovanega borovnega lesa, napeljali vodovod in uredili lepo napajališče za živino. Tako bodo prihranili vsaj eno mesečno okoli 3000 din. Za ta dela so porabili 200.000 din, ostalo jim je pa še 100.000 din, kar bodo dali za obnovo šole.

Tudi Pliskovčani so celotni izkupicek (200.000 din), ki so ga prejeli ob prodaji borovnega lesa, porabili za popravila vaških potov. Razen tega so izdelali skupno napajališče za živino. V podobne svrhe so uporabili denar Avberčani. V Dutovljah, Tolmaju in Koprivi so pa popravili električno omrežje. V kratkem bodo izboljšali električno napeljavo še v ostalih vaseh v občini. V ta namen so že zaprosili pri okrajnem ljudskem odboru za večji kredit.

Ljudski odborniki pa skerbe med drugim tudi za popravila šol. Dosedaj so obnovili šolo v Dutovljah in Skopem. V narčtu imajo, da jo popravijo tudi v Veliku Dolu. V. J.

V okrajni zbor so izvolili najboljše

Imena v okrajni zbor za Tolminsko izvoljenih kandidatov kažejo, da so se Tolminci domala povsod zavedali, katere ljudi je treba voliti. Povsod tam, kjer so kandidirali vidni politični in gospodarski predstavniki okraja, so bili slednji izvoljeni z znatno večino glasov. Tako je bil v Bovu izvoljen sekretar okrajnega komiteja ZKS tov. Alia Dujce, v Cerknem tov. Jože Primožič, predsednik okrajnega ljudskega odbora Tolmin, v občini Most na Soči tov. Ivan Mavsar, sekretar okrajnega odbora Fronte in zdravnik dr. Jože Valentičič, v Idriji Franc Skok, bivši predsednik okrajnega ljudskega odbora Tolmin in v Trebuših Danica Kogoj, ki je že tudi zastopala člana ZKS v Tolminkeska na VI. kongresu. -se.

VESTI IZ KOBARIDA

V Kobaridu že nekaj časa deluje pripravljalni odbor za ustanovitev planinskega društva. Dosele je prijavilo že okrog 150 članov, med katerimi prednjačijo predvsem delavci iz tovarne »Ig« in mladina nižje gimnazije. Pripravljeni odbor se je obrnil na planinsko društvo »Nova Gorica« s prošnjo, naj mu odstopajo v oskrbo zavetišča na Krnu, vendar se ni udeležilo. Pripravljajo tudi društvo zgradilo kje svoje lastno postojanko. Ustanovni občni zbor bodo sklicali v najkrajšem času.

Kulturno-prosvetno društvo v Kobaridu pripravlja dve dramski deli. Starejši člani so se odločili za Fuzgarjevo »Razvalino življenja«, mlajši pa za Goldoničev »Lažnivca«. Morda bi bilo koristneje, če bi se povezali med seboj in oboji sodelovali pri obeh delih.

V Kobaridu se pritožujejo, da je glavna ulica v kraju le preveč pogosto brez razsvetljave. Čeprav je bivši ljudski odbor pokazal precejšnjo alogičnost, tega vprašanja še ni rešil. Pripravljajo tudi nov ljudski odbor. Šimprel poskrbel za ureditev javne razsvetlitve v samem Kobaridu. Morda se po drugih vaseh v občini, kjer je slednja pomanjkljiva,

Iz severovzhodne Slovenije

V svoje društvo so vključili vse rezervne oficirje

Društvo rezervnih oficirjev v pujskem okraju ima redno sestanke, na katerih se vsakič 14 dni seznanjajo z organizacijskimi vprašanji in najnovejšim orožjem, Nvzslje oddelčeni, nekateri imajo do 25 do 30 km) prihajajo člani redno na sestanke ter k praktičnim vajam. Društvo pomaga redal oficirji JLA, člani društva pa predavajo in pomagajo mladincem predvojske vzgoje. Društvo je vključilo v članstvo vse rezervne oficirje v okraju in si bo v kratkem uredilo svoj klub.

Za izobrazbo mladine

Po vsem pujskem okraju so dobro obiskani tečaj Rdečega križa, v katerih so se začela dekleta zanimati tudi za kulturno-prosvetno delo, posebno za dramatsko umetnost in pevške zbere. Najboljše tečaj je v Cirkulnah, Goriškem, Desterniku itd. Povsod udeležba je nad 20 mladincev in mladink, predavajo pa učitelji in domači kmetijski strokovnjaki.

Tinje na Pohorju bodo elektrificirali

V Tinju na Pohorju so izvolili elektrifikacijski odbor, v katerem so ljudje, ki se zavedajo važnosti svoje naloge. Pri tem upajo na pomoč tovarne »Impole« v Slov. Bistrici, ki jim je že bila obljubljena. Z delom bodo začeli takoj. Tudi kanalizacija skozi Tinje je nujno potrebna, ker voda nima pravlega odтока. Zato so v občinski ljudski odbor izvolili ljudi, ki jim zaupaajo in o katerih vedo, da bodo izpolnili njihove želje. A. P.

IZ CELJA IN OKOLICE

V Celju je bila v četrtek zvečer v dvoranah mestnega gledališča akademija srednjih šol. Na akademiji so sodelovali dijaki vseh celjskih srednjih šol. Na sporedu so bile pevške točke, recitacije, zborne recitacije in telovadne točke. Občinstvo je bilo z izvajanjem programa zelo zadovoljno. Prireditve so se udeležili tudi predstavniki naše ljudske oblasti in raznih delegacij, ki so se popoldne udeležili slovesnega prekopa Dušana Krajsarja in Vere Slandrove.

Lepa razstava fotografskih slik na Jesenicah

Fotomatersko društvo Jesenice in Javornik sta priredila v počastitev Dneva republike razstavo fotografskih slik, ki je pritegnila veliko število obiskovalcev. Razstavljenih je bilo 75 krasnih, večinoma planinskih slik, ki so jih poslali naši planinci.

IZ ŠKOFJE LOKE

Telovadno društvo »Partizan« je za željo prebivalstva ponovilo akademijo, ki jo je priredilo v škofoški mestu v letošnjem oktobru. Ta je uprizorilo Miklovo dramo v petih dejanjih »Mariša«. Za prireditve je izšla druga številka

Gorenjska

Škofjeloškega prosvetnega lista, v katerem je Polje pisatelj napisal spremno besedo ob uprizoritvi te drame, ter nadaljevanje zgodovine škofjeloških pasijonških iger.

Odkritje spomske plošče partizanov - alpinistov v Kranjski gori

Organizacija Zveze borcev v Kranjski gori bo v nedeljo 21. decembra odkrila spominsko ploščo Mihi Arhu, partizanov-alpinistu, ki je bil na zverinski smrti umorjen 9. februarja 1941 leta. Spominska plošča bo odkrita na hiši, kjer je bil Arh umorjen. Planinci in alpinisti Kranjske gore in Jesenice pa so skupaj z množičnimi organizacijami odkrili spominsko ploščo v počastitev spomina Mihe Arha na prijaznem Mihovem domu pod Vrščem.

PRED DNEVOM JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE

ŠTRAŽA NA MORJU

Delo in življenje granicarjev na našem Jadranu

Vihar je močno udarjal ob desno stran motorne ladje, ki se je od casa do casa nagibala za 45 stopinj. Valovi so se zagangali čez palubo ladje, krmar Svetišlav pa jo je krepko vodil v doloceni smeri. Da bi ublažili udarjanje burje v bok ladje, so jo obrnili tako, da je udarjala v krmu. Makedonec Stojkovič je vso vožnjo prestal na palubi poleg težke strojnice, kajti v neurju se boš utrdil za še huje okoliščine. Ko je nevinna potovanja, je po končani nalogi patrolna ladja polagoma vplivala v pristanišče.

Stražarji našega Jadrana so se na obali zabavali in prepevali svoje narodne pesmi. Imeli so prosto, saj so že očistili ladjo in tudi poveljstvo.

Prosti pa niso bili vsi. S komandanta mosta je ladjski signalist, deseter Radivoje Miljković, iskal zvezo z izvidniško globuljo v noč. Naposled je le prizgala in spet ugašala prav na vrhu največjega jambora, zagorevala kot iskra in se izgubljala v onč. Naposled je le dobil zvezo. Z najvišjega vrha otoka je zagorela v odgovor rumena svetloba. Začel se je svetlobni razgovor. Medtem ko je granicar Miljković opravljal službo na komandnem mostu, je v majhni kabini ladje iskal zvezo radio-telegrafista. Vojak na obali so prav dobro slišali udarce Morsejevih znakov. Tako iščejo zveze in vprašujejo signalisti in radio-telegrafisti, kaj je novega na morju, ali je kaj sumljivega in podobno. Naši granicarji na Jadranu so vedno pripravljeno, da branijo naše morje.

Komandant tega hitrega patrolnega čolna je dejal vodniku Tadiću: »Nočaj gremo na morje! Krenili bomo čez poi ure!«
Na ladji je komandni kader proučeval na specialkadi področje nočne akcije. Ko so ugotovili smer plovbe, je nenadoma presekal zrak oster zvizg: Alarm!

V trenutku so vsi granicarji prihiteli z obale na ladjo. Na povelje so odšli na svoja mesta. Na krovu se je pojavil širok in plečat vojak z zabojem municije. Odgrnil je strojnico, pokrito z nepremičljivo ponjavno, se prepiral o njeni brezhibnosti, potisnil naboj v okvir in se postavil poleg orožja. Eden izmed granicarjev je odhitel na krmu in kmalu zatem je že plapolala na jamboru naša zastava.

Vse je bilo pripravljeno na odhod. Na znak zvonca so zapeli motorji, ladje se je okrenila, izplula iz pristanišča in počasi izgubljala v noč. Otok je kmalu zaostal, ladja se je izgubila na obzorju. Na komandnem mostu je poleg komandanta stal opazovalec Branislav Lekić in oprezal po morskem gladini.
Krsmanović in Sarić sta ogledala specialko in na njej kraj, dolocen za nočno zasado. V strojnem oddelku je odjeknil zvonec, motorji so utihnili. Ladja je priplula na doloceno mesto. Granicarji, ki trenutno ni-

so bili v službi, so bili v kabinih pod krmu. Zorani iz vseh krajev naše domovine čuvajo na morju prav tako kakor granicarji na Kajmakalanu, Triglavu in Prokletih mejo ter odbojno nad varnostno naše države in njenih državljanov. V nekem kotu se je skupina granicarjev razgovarjala o sovranskih zvijačah.
Granicar Mirkovič, po poklicu opkar, je pripovedoval tovaršem o najhujših radjskih in fotografirskih aparatih, ki jih nosijo sovranski skrivne v obleke in ki jih uporabljajo za vojniško službo. Zaradi tega, je dejal, moramo biti zelo pozorni na vse italijanske ribiške ladje, ki ribarijo v naših vodih.

Granicar Sakič, preprost in skromen Sumadinec, je pripovedoval o srečanju s takimi sumljivci. Tedaj je bil na nekem drugem patrolnem čolnu. Neke temne noči je sporočila izvidniška postaja, da je opazila v daljavi sumljivo ladjo. Neopazeno je plula naša patrolna v smeri proti njim. Ko smo pripluli na deset metrov do prve italijanske ribiške ladje, smo pozvali njenega kapitana, naj ustavi, pregledati smo njegove listine in pustili na ladji dva stražarja. Medtem smo pregledovali drage ladje in na vsaki smo našli dva do tri ljudi, ki niso pripadali posadki.

Ko je Sakič končal svojo zgodbo, je Nikolič nadaljeval:
Prav dobro se spominjam, ko sem bil na ladji poročnika fregate Ante Memča, kako je brez luči priplulo v naše vode šest tujih ribiških čolnov. Ukazano je bilo, naj zajamemo vseh šest. Naša stražna ladja je odhitela z vso brzino na odprt morje. Komandant je odredil, naj se takoj ugasijo vse svetilke. Vojaki Boško Urbančić, Mato Pavič in radio-telegrafist Hrantslav Petkovič so dobili posebnih nalog: Ko se bo stražna ladja ustavila ob prvem ribškem čolnu, naj takoj skočijo vanj in krenejo skupaj z njim z ostalimi čolni.

»Halo Ankonka! ... Halo Ankonka!...« je slišal signal naš radio-telegrafist Petkovič.

To so bili radjski signali italijanskih ribičev, ki so bili nekje v bližini. Zapluli smo proti njim. Ko smo se približali na nekaj metrov, smo poskakali nanje. Radio-telegrafist Petkovič je demontiral njihovo radjsko postajo, Mate Pavič pa je skočil h krmilu. Italijanska ribiška ladja je dobila našo posadko.
Tako se je zgodilo tudi z drugo in tretjo ribiško ladjo. Končno so to opazili Italijani na ostalih treh ladjah in se spuстили v beg, toda pred njimi se je pojavila naša stražna ladja.
Fermal je poveljeval komandant A. Lemić skozi zvočnik.
Ribiči se to na povelje niso ustavili, kar pa so storili takoj, ko so opazili skozi žarometni snop cev topa, usmerjeno proti njim.
Kolona italijanskih ribiških

čolnov je morala s polnimi mrežami zapluti proti naši obali. Ankonka je nepretrgoma klicala... toda zaman.

Znan je primer italijanske ribiške ladje »Ariane-Fano«, na kateri so našli naši granicarji skrivno radjsko postajo, ki pa ni bila vpisana v njen inventar. Tedaj so se Italijani opravičevali, da jim postaja služi za sporočanje, kje so v primeru slabega vremena in podobno. Zahtevali so, naj jim vrnemo radjsko postajo, in govorili, da ne morejo zaradi revščine plačati kazni, ker so lovili v naših vodih itd. Zakaj pa so imeli radjsko postajo? Običila praznih besedi ni prepračila naših granicarjev; Italijanom postaja ni služila za res humane in častne namene.

Naši granicarji vedo, kako je nedavno naš patrolni čoln »SS-121« izplul v zelo slabem vremenu iz pristanišča in nekje ob pečinah skalnatega otoka opazil sumljivo ladjo. Bila je italijanska ribiška ladja. Ko je njena posadka zagledala naš patrolni čol, je takoj ugasnila luč, potegnila mreže in skušala pobegniti. Čeprav ji je naša patrolja oddajala svetlobne signale za »stoj«, je njihova ladja čim dalje hitreje rezala morske valove. Toda naši fantje so bili hitrejši in že so tuji prestrašeno zazrli granicarjem obraz. In glej čudo! Naša morska patrolja je ponovno srečala svoje »stare znance«. Pred njimi je bila italijanska ribiška ladja »Ariane-Fano« s svojo posadko. Takrat sicer niso našli tujih radjskih postaje, vendar pa ribiči spet niso imeli dovoljenja za ribolov v naših vodih.

Se en primer iz življenja in dela naših granicarjev.
Bilo je meseca avgusta. Dopoldne je bilo zelo sončno vreme in je bilo na morju vse polno ribičev. Okoli poldneva pa se je vreme nenadoma spremenilo, nastala je strašna burja z nevihto, ki je dvigala visoke valove. Ribiške ladje so se nagle umaknile v pristanišče. Tako je tudi v Rogožnicu zaplula italijanska ribiška ladja. Naši granicarji so jo sicer zapazili, vendar se jim ni zdelo nečesar sumljivega.

Kmalu nato je prišel v našo stražnico mlad, visok in resen mladenič, član posadke neke naše ribiške ladje.
»Ali so tu granicarji?« je vprašal prvega vojaka, ki ga je srečal pri vhod. »Da,« je odgovoril vojak, »koga iščete?«
»Komandiral Nekaj bi mu rad povedal.«
Po pozdravu je komandirju hitro povedal, da sta na tej italijanski ladji dve ženski, ki se mu zdita zelo sumljivi.

Naša patrolja, v kateri so bili poročnik Jerko Tomašević, deseter Branko Djokič in vojak Dragan Radojković, je takoj odšla na omenjeno ladjo. Res so našli na njej dve elegantni turistiki, nasminskani, oblečeni po najnovejši modi, vendar brez vsakih listin.

»Prosim legitimacije,« je vljudno zahteval poročnik Jerko.
»Nisva jih vzeli s seboj, ker sva mislili, da so nama na morju nepotrebne,« je odgovorila ena izmed turistk.
Odgovor ni našel patrolje prav nič presenetil, povabila ju je s seboj, da se prepriča, kdo sta.

Niso se varali. Ugotovili so, da sta hovniki iz Trsta, ki so ju semkaj pripeljali italijanski ribiči.
Taki in podobnih primerov je mnogo. Nekdo so zajeli ladjo, ki je bila polna tihotapskega blaga, drogikrat zopet tihotapca, tretjič dva naša državljana, ki sta hotela pobegniti v Trst itd. Z nekaj teh primerov kaže, da italijanske ribiške ladje nimajo samo naloge loviti ribe, marveč ribariti tudi v

čaj populnoma uničila bogata lovišča, bistveno unesla. Podobno so uničevale garje game tudi na Slajerskem, vendar v zadnjem času v manjši meri kakor v preteklih desetletjih. Menaje koroskih in Slajerskih lovec je, da prevla našim gamom trenutno najbliž, Ivan Hafner, Anton Ažbe, Ciril Mohor, Milan Janko, Mirko Grad, Adalbert Ceral, Cerk, Tone Koderman, Janko Skale, Franci Flis, Jan Lokovčič, Damielj Zevnikar, Frajo Lovc, Alfonz Mazlu, Miloš Kelih, Zdravko Jager.
Tako je odklovanih dostoj 39 slovenskih lovec s srebnim znakom za zaslug.

Navezali smo stike s koroskimi in slajerskimi lovei
26. novembra je bila v Celovcu konferenca med zastopniki lovske zveze Slovenije in Upravo državnih lovec v Ljubljani - delegacije je vodil dr. Jože Benigar - in med zastopniki Koroske deželne lovske zveze z deželnim lovskim mestrom Kerotke Thurta - Valasina Georgom in namestnikom Deželne lovske zveze Slajerske dr. Sedmakom na čelu. Konferenca je obravnavala predvsem lovske zadeve pri gamih. Gamje so ohranjavati tudi našri evropskega družnega poslovanja, ki ga bodo lovske družine še podrobneje proučile in ga nato sprejele na prihajajočem lovskem zboru.
Drugi dogodek se je odigral 29.

Novembra, ko je prišlo 165 kandidatov. K izpitom pa jih je prišlo le 133 (21 kandidatov svoje odločnosti ni čutili opraviti). Izpit je položilo 88 kandidatov, 45 kandidatov pa je pokazalo tako slab položaj, da jim tudi najbolj usmiljena komisija ne bi mogla dati pozitivnih ocen.

Sporazumno primerno znanje so pokazali člani lovskih družin Samara Gora, Medvođe, Tabor, Kamnik in Polhov Gradec. Za popolnoma ugodno stvar pa so smatrali lovske izpite člani lovskih družin Litija, Horjul, Domžale, Tužnja, Kresnice, Gradisce in Vrhnika. Tako na primer je prišel od šestih kandidatov iz Litije četiri izpit samo en kandidat, ki pa tudi ni ničesar znal od šestih kandidatov iz Horjule je izpil naredil en kandidat, od osem domaških trije, od slirajskih tuhinjskih šest, od 11 kresniških štiri, od sedmih kandidatov iz Gradice trije, od sedemnajstih kandidatov iz Vrhnike jih je s samo osem, katerim ne bo treba priti še enkrat pred izpitno komisijo.

Kako ravnajmo z obolem psom
V zadnjih tednih se je pojavila v Ljubljani v velikem obsegu pasirna bolezen, imenovana tudi pasirna kuga. Bolezen se prenaša z bacili in je nalezljiva. Okužen pes postane otložen, normalna temperatura pa se dvigne na 40 ali 41 in tudi več stopinj. Pri psu merimo vročino v debelem črevesju. Obolenega psa odločno ločimo od drugih psov in ga držimo v izolaciji, sicer ga pa ce vodimo na ulico. Obolen pes naj ne toplem in primerem ležišč čimveč počiva. Potrebna mu je mehka hrana, vendar v nobenem primeru mlečaja, v katerem je življenjsko življenje.

Niša jih vzeli s seboj, ker sva mislili, da so nama na morju nepotrebne,« je odgovorila ena izmed turistk.
Odgovor ni našel patrolje prav nič presenetil, povabila ju je s seboj, da se prepriča, kdo sta.

ŠPORT

V Kranju ni vse prav z nogometom

Smo v času, ko športna društva in klubi podajajo svoja poročila o uspehih in neuspehih v minuli sezoni, v naši državi, v kateri smo imeli v lani tako precejšen uspeh, kakor smo lanko zapisali mnogo dobrega in vzpodbudnega o nogometnem klubu Korotanu iz Kranja. Danes pa je slika močno drugačnaja, kar je pripeljal klub skoraj do katastrofe. Nohena tajnost ni, da je klub danes v precejšnji stagnaciji. Seveda so bili temu objektivni in subjektivni vzroki.

Razpadajoča baraka, ki služi nogometašem za garderobo

Prva in najboljša rana je, da klub nima trenerja. Zato je danes brez mladin, ki bi lahko uspešno zamenjala prvo moštvo, ki bolega na nediscipliniranosti. Geslo, ki se kaže v klubski disciplini, je lahko delo pred tekmo, kar hočejo, je tako zgrešeno in nezdružljivo, da zasluži javno osobo. Res je le, da bomo tridesetletnemu igralcu laže dopovedali, kaj sme zboru uprava kluba, vsekakor pa je nerazumljiv ta odnos do družbene lastne. Brez dvoma je to močno odjeknilo med igralci, ki so se morali v vsakem trenutku umiriti v škofu pred barako in tako izpostavljati svoje zdravlje.

Poštarji imajo svoje društvo

Med ljubljenskimi poštarji je v zadnjem času zelo marljivo deloval Fizkulturni aktiv »Poštari«, ki je bil vključen v športno društvo Krim. Aktiv je razvil številne sekcije, tako nogometno s 36 aktivnimi člani, sekcijo za odbojko (15 moških in 11 žensk), sekcijo za namizni tenis (12 moških in 8 žensk), kegljsko sekcijo s 36 aktivnimi člani, šahovsko sekcijo (55 moških in 8 žensk), balinarsko sekcijo s 14 člani in planinarsko sekcijo s 46 člani. Poleg tega je pridobil aktiv 62 prijateljev - podpornih članov. Med sekcijami, ki so odigrale veliko število tekm, se je vidneje uveljavila zlasti šahovska.

V ozkem okviru fizkulturnega aktiv »Poštari« niso imeli več dovolj razvojnih možnosti, zato so začeli razpravljati o ustanovitvi lastnega športnega društva. Ta misel je bila vzbujiva tudi zato, ker se bo v kratkem direktica PTT preselila v novo reprezentativno stavbo nasproti kolodvoru, kjer bodo sindikalni prostori, s čimer bo tudi težnje organizacijske športne delavnosti poštarjev prvenstvo v neposredno bližino terena Bežigrad, ki je nima športnega društva. Športniki »Poštari« se navdušijo za to, da bi s svojimi številnimi sekcijami razglašali športno življenje na terenu Bežigrad, pri čem vse te razloge je bilo na 8. rednem obnem zboru Fizkulturnega aktiv »Poštari« sklenjeno, da se ustanovi športno društvo »Poštari«, ki bo nadaljevalo in poglobilo dosedanje delo med poštarji, poleg tega pa skušala privesti čim več športnega življenja na teren Bežigrada.

Prvenstvo v namiznem tenisu

V nedeljo zvečer in včeraj se je v Zagrebu nadaljevalo državno prvenstvo v namiznem tenisu. V tekmovanju dvojic si je pri članih II. razreda priborila zmago dvojica Prohaska-Boška, med ženskami dvojica Čović-Hatmat, med mladinci Hudec-Rafat, med mladinami dvojicami pa Dolinar-Dolinar.
V ekipnem prvenstvu za ženske si je priboril naslov državnega prvaka »Spartak« (Subotica), za mladince pa »Opalija«. Ta klub si je izboril stoto in četrsto priložnost, da se v tekmovanju pribori naslov državnega prvaka v ekipnem tekmovanju mladincev. Pri članih je državna prvakinja Hartmatova (Spartak), pri mladinih pa Nikoličeva (Gardar Zagr.).
V tekmovanju seniorjev drugega razreda je postal državni prvak Osmanagić (Opalija), v tekmovanju mladincev pa Marković (Spartak).
V tekmovanju članov posamezno so se med zadnje četvorico uvrstili Harangozo, Dolinar, Vogrinac in Gabrić. V medbojnih igrah je Harangozo premagal Dolinarja,

Osmo šahovsko prvenstvo Jugoslavije Danes bo odločeno

V predzadnjem kolu osmega šahovskega prvenstva Jugoslavije se je ma dramatičen način rešilo vprašanje o prvem mestu. Zaradi neodločenega izida v partiji Trifunović-Gligorić in z zmago nad Metanovičem je Furderer sam prevel vodstvo, ki ga bo skorajdo tudi obdržal, saj ima Furderer po računih na papirju največje upanje da osvoji v zadnjem kolu celo točko (s Krivcem), medtem ko ima njegov tekmeč Trifunović za nasprotnika Matanoviča.
Danes bodo igrali zadnje kolo, tako da bodo poslednje borbe za točko v glavnem končane že do 14 ure. V naslednjem prvašeno še nekaj komentarja k posameznim partijam XVII. kola:
Furderer-Matanović 1:0, Matanović je v prvi obrambi bil v odločujoči partiji, zaradi česar je bil v naslednji partiji Trifunović 1:1 Gligorić remi. Nasprotnika sta se po kratki in mirni igri sporazumela za remi.
Pirc - Milič 1:0, Pirc je igral z Miličem eno svojih najboljših partij na turnirju. V angleški odprtosti je prišel Milič zreda s slabšo pozicijo. Pirc je stopnjeval

Neurje v Srednji Dalmaciji

Split, 15. dec. Snoci je zajelo srednjo Dalmacijo neurje, ki je trajalo od polnoči do šestih zjutraj. Močan južni veter s hitrostjo 100 km na uro je onemogočil pomorski promet. Valovi so dosegli velikansko višino. V splitskem pristanišču so prergrali jeziklo verigo, s katero je bila privezana motorna jadrnica »Ante«. Valovi so treščili jadrnico ob obalo, da se je razbila. Dele ladje so vrgli valovi na mestno obalo, ki je bila vso noč preplavljena.

Sorazmerno primerno znanje so pokazali člani lovskih družin Samara Gora, Medvođe, Tabor, Kamnik in Polhov Gradec. Za popolnoma ugodno stvar pa so smatrali lovske izpite člani lovskih družin Litija, Horjul, Domžale, Tužnja, Kresnice, Gradisce in Vrhnika. Tako na primer je prišel od šestih kandidatov iz Litije četiri izpit samo en kandidat, ki pa tudi ni ničesar znal od šestih kandidatov iz Horjule je izpil naredil en kandidat, od osem domaških trije, od slirajskih tuhinjskih šest, od 11 kresniških štiri, od sedmih kandidatov iz Gradice trije, od sedemnajstih kandidatov iz Vrhnike jih je s samo osem, katerim ne bo treba priti še enkrat pred izpitno komisijo.

Kako ravnajmo z obolem psom

V zadnjih tednih se je pojavila v Ljubljani v velikem obsegu pasirna bolezen, imenovana tudi pasirna kuga. Bolezen se prenaša z bacili in je nalezljiva. Okužen pes postane otložen, normalna temperatura pa se dvigne na 40 ali 41 in tudi več stopinj. Pri psu merimo vročino v debelem črevesju. Obolenega psa odločno ločimo od drugih psov in ga držimo v izolaciji, sicer ga pa ce vodimo na ulico. Obolen pes naj ne toplem in primerem ležišč čimveč počiva. Potrebna mu je mehka hrana, vendar v nobenem primeru mlečaja, v katerem je življenjsko življenje.

Kratke šahovske vesti

Ljubljana je zmagala v dvoboju z nameštenci GNO Zagreb na 8. deski v razmerju 5 in pol; 2 in pol. Za Ljubljano so dobili: Verčič, Klavžar, Hartman, Mikličevič, remizirali pa Kocijan, Glud in Sitar. Tekmovanje je bilo zaključeno z bizoturnirjem, ki je tudi končal z zmago Ljubljancemov: 22 in pol; 13 in pol. Najboljši posameznik je bil Marijan Verbič.
Na šahovskem brzoturnirju mariborskega Zeleničarja za mesec december je izmed 16 udeležencev zmagal Dušan Stefanović.
Ivan Kruli in inž. Nefestan Cisar sta v Slovenski Bistrici odigrala simulirano z 32 šahisti. Dobila sta 39 partij, 11 remizirala in 2 izgubila. Turnirju se je pridružil tudi turnirju na Dunaju (od 26. decembra do 6. januarja) bomo sodelovali dr. Trifunović in Babar, na mednarodnem turnirju v Hastingsu (od 30. decembra do 9. januarja) Fuderer.

Italijanska patrolna ladja »SS-121« na pohodu na Dobrovrljuh. Na čelu skupine je in. major Savinec, za njim pa Verdel.

Lovski koticsek

Umrli je zaslužni lovec in kinolog

Preteklo sredo (3. decembra) smo spremljali z ljubljanskim Zal ma njegovi zadnji poti dr. Ivana Lovrenčiča. Za njegova pot je peljala skozi Vrhniko, Cerknico in čez Bloke v Sotražico, kjer se je rodil in kjer si je pod Travnjo goro izbral svoj grob. Na poti goro za spremljal slovenski lovski klub (1912), ker, da se vsi lovci iz ljubljanskih klubov in lovskih društev, ki mu je štirikrat naznanil konec lova, so počastili njegov spomin.

Upravni odbor Lovske zveze Slovenije je ob letošnjem dnevu Republike podelil znak za zaslug za lovstvo zaslužnim lovecem in članom lovskih društev. Najvišje lovske priznanje so prejeli dr. Ivan Lovrenčič, dr. Stanko Beki, dr. Joško Lalcar, inž. Mirko Šušteršič, inž. Anton Silvio, Zao Hro-

vati, Janko Manfreda, Avgust Zamida, Alojz Rekar, Viktor Poljukar, Anton Klavžar, Anton Trček, Alojz Kemperle, Miaks Martinčič, Vilko Turk, inž. Robert Brovar, Ivan Hrovat, Franc Sobor, Anton Zorko, Drago Bižal, Adolf Ivanc, dr. Janko Lavrič, Ivan Hafner, Anton Ažbe, Ciril Mohor, Milan Janko, Mirko Grad, Adalbert Ceral, Cerk, Tone Koderman, Janko Skale, Franci Flis, Jan Lokovčič, Damielj Zevnikar, Frajo Lovc, Alfonz Mazlu, Miloš Kelih, Zdravko Jager.
Tako je odklovanih dostoj 39 slovenskih lovec s srebnim znakom za zaslug.

Navezali smo stike s koroskimi in slajerskimi lovei
26. novembra je bila v Celovcu konferenca med zastopniki lovske zveze Slovenije in Upravo državnih lovec v Ljubljani - delegacije je vodil dr. Jože Benigar - in med zastopniki Koroske deželne lovske zveze z deželnim lovskim mestrom Kerotke Thurta - Valasina Georgom in namestnikom Deželne lovske zveze Slajerske dr. Sedmakom na čelu. Konferenca je obravnavala predvsem lovske zadeve pri gamih. Gamje so ohranjavati tudi našri evropskega družnega poslovanja, ki ga bodo lovske družine še podrobneje proučile in ga nato sprejele na prihajajočem lovskem zboru.
Drugi dogodek se je odigral 29.

